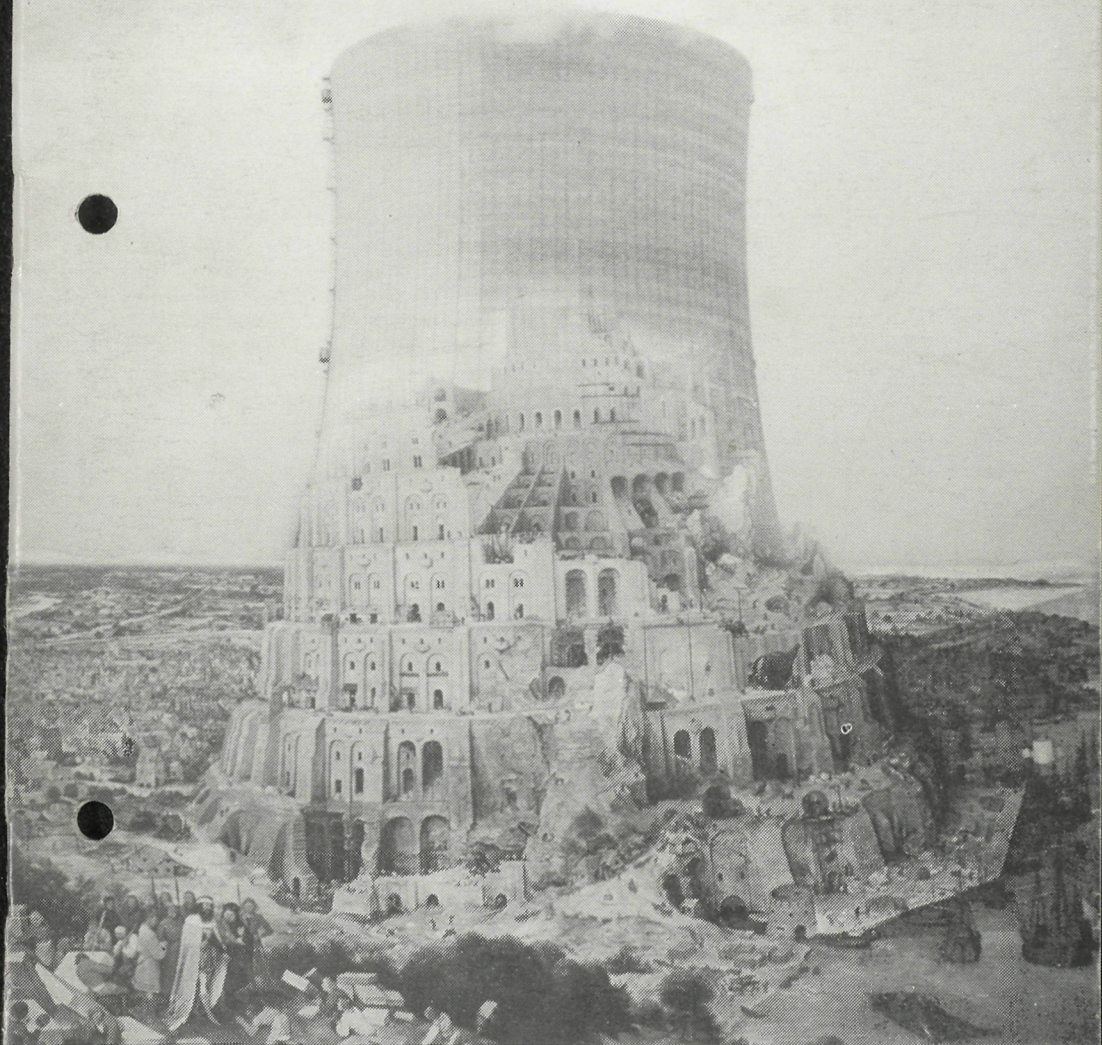

25/2/83

MILIEURAMA

3

Bond Beter Leefmilieu-Vlaanderen v.z.w.

Kalender

- 23 maart 1983 dr. Van Meel L. "Het Ubemba-park", Koninklijk Belgische Instituut voor Natuurwetenschappen, Vautierstraat 29, 1040 Brussel, 14 u.
- 28 maart 1983 Studiedag "Metten van Geluid in de Gemeenten" TI-K.VIV, J. Van Rijswijcklaan 58, 2018 Antwerpen
- 30 maart 1983 Dr. J. de Heinzelin "How to make a map from scratch - Geologist and surveyor in Africa, Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen, zie hoger
- 12 en 13 april 1983 Vakbeurs Akoestiek en Lawaai-beheersing K.VIV, J. Van Rijswijcklaan 58, 2018 Antwerpen
- 12, 13 en 14 april 1983 Zweminrichtingen: modernisering, renovatie en energieproblematiek, TH Delft, Stevinweg 1, Delft (NL)
- 17 april 1983 Aktiedag Werkgroep Hobokense Polder, vanaf 14 u. inl. Frans Thys, A. Einsteinlaan 22, 2710 Hoboken
- 22 april 1983 studiedag "Perspektieven voor windenergie in de Beneluxlanden, Eeuwfeestpaleizen, Brussel inl. Benelux Economische Unie, Regentschapstr. 39, 1000 Brussel
- 23 en 24 april 1983 Kursus windenergie, Dialoog werkgroep technologie, Blijde Inkomststraat 109, 3000 Leuven
- 23 april 1983 Wegbermaktiedag Natuur 2000, Bervoetstraat 33, 2000 Antwerpen
- 23 april 1983 Aanbod- en ideeënbeurs van C.S.C., Keizerslaan 13, 1000 Brussel

Aankondigingen van milieumanifestaties zoals debatten, opendeurdagen, kursussen, stages, tentoonstellingen, enz. kunnen voor eventuele opname in onze kalender opgestuurd worden naar het sekretariaat van BBL.

"Milieurama" is het maandelijks tijdschrift van de Bond Beter Leefmilieu - Vlaanderen vzw
3de jaargang, nr. 3, maart 1983
Verantwoordelijke uitgever : R. Dirks
Aarlenstraat 25 - 1040 Brussel -
Tel. 02/230.94.10.

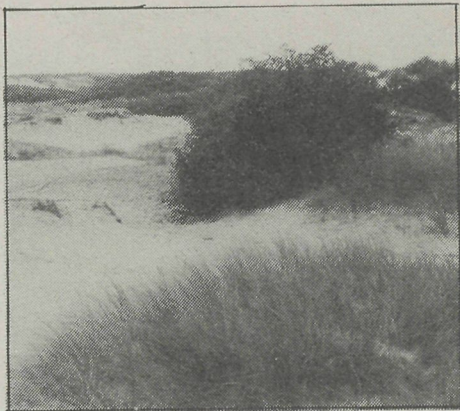

ZWINBOSJES GEKLASSEERD! BUITENLANDS AFVAL GEWEERD?

Roeland Dirks

De Vlaamse Executieve heeft op 9 februari jongstleden het beschermingsbesluit goedgekeurd van Minister P. M.B.T. "De Zwinbosjes" te Knokke-Heist. Daarmee is dit duingebied van 25 ha. definitief als landschap geklasseerd, waardoor de bouw van een jachthaven, de aanleg van een openbaar golfterrein of andere commerciële projecten uitgesloten zijn. Naar aanleiding van een artikel in Knack van 15 september lanceerde de Bond Beter Leefmilieu een heftige actie tegen de prestigieuze jachthavendorp-plannen in Het Zoute, aan de rand van het natuurreservaat Het Zwin. Verder in dit nummer staat een chronologisch overzicht van deze actie. Dat ze een succes werd, is het resultaat van de daadwerkelijke inzet, zowel van landelijke verenigingen als van plaatselijke milieugroeperingen in een geest van brede solidariteit. Meteen is aangetoond dat de Bond Beter Leefmilieu, zelfs in deze moeilijke tijd, in staat is om overwinningen te behalen, op voorwaarde dat zijn actie concreet is en geloofwaardig overkomt bij het publiek.

Zowel uit officiële cijfers als uit de jongste gezamenlijke acties van gemeentebesturen en milieuverenigingen uit de Rupelstreek en de Kempen is gebleken dat de ongebreidelde invoer van allerlei afval, vooral uit Nederland, onaantoonbaar risico's meebrengt en dreigt uit de hand te lopen. Inmiddels werd het

ontwerp-dekreet van Minister Lenssens tot wijziging van het dekreet van 2 Juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, na advies van de Raad van State, door de Vlaamse Executieve goedgekeurd. Dit dekreet verbiedt het storten van afvalstoffen afkomstig van buiten het Belgisch grondgebied, maar moet nog door de Vlaamse Raad worden goedgekeurd. Ook Minister Aerts liet weten dat zijn ontwerp van wet (door de Ministerraad goedgekeurd op 21 Januari j.l.) voor advies aan de Raad van State werd voorgelegd. Deze wet zal toelaten de invoer, uitvoer en doorvoer van afvalstoffen te reglementeren, via uitvoeringsbesluiten, die in overleg met de Gewesten moeten worden uitgewerkt, vermits deze bevoegd zijn voor de afvalverwerking. Kortom, het is nu wachten op de beslissing van de Vlaamse Raad en op de nodige uitvoeringsbesluiten. Inmiddels dringt de tijd. Ik hoop dat het geen vijgen na Pasen worden.

lezersbrieven en reakties

Milieurama

Tevens nam ik graag een abonnement op het tijdschrift "MILIEURAMA". Gelieve mij hiervan de abonnementsvoorwaarden te laten kennen.

Jos ANSOMS
Volksvertegenwoordiger

Economie en Ekologie

Graag zou ik willen reageren op het inspraakartikel "economie en ekologie : naar een nieuw evenwicht?" De heer Van Overschelde van het Volksuniestudiecentrum slaagt er wel in de meeste algemeenheden bijeen te schrijven waar iedereen kan achterstaan. Wie is er niet tegen de chemische, biologische en nucleaire bewapeningswedloop? Tegen het gebruik van onafbreekbare stoffen, voor het openbaar vervoer? De vraag is natuurlijk : hoe dit te bereiken? Hierop wordt enkel in zeer algemene, niets zeggende termen geantwoord of niet geantwoord. Is het trouwens de bedoeling van de heer Van Overschelde om een bijdrage te leveren, nuttig voor de milieubeweging? Of dient het artikel in de eerste plaats om de ideologie van de Volksunie, het federalisme, te propageren?

Promotiekampagne

De eerste 100 nieuwe abonnees van MILIEURAMA krijgen gratis het boek : "Uitspraken omtrent verkeer" (192 blz).
300 fr. (jaarabonnement) overmaken op rek. 427-9082201-48 van BBL-Vl., Aarlenstraat 25 te 1040 Brussel, met vermelding : Milieurama - verkeer.

Is het volksnationalisme een oplossing? Van Overschelde meent van wel, o.a. waar hij stelt dat een Vlaams ministerie van Energie onontbeerlijk is om de desbetreffende problemen goed op te lossen.

Ik meen dat hij met zijn volksnationalisme moeilijk tot radikaal-efficiënte maatregelen kan komen. Immers, zowel de Vlaamse Energiebaron als de gewone man ontzien, betekent slechts een halfslachtige oplossing.

Ik heb liever met Vlaamse, Waalse Marokkaanse enz. werkers en milieuk-activisten op te trekken tegen de Frans-Vlaamse Generale Maatschappij, moeder van ons aller vervuilend Métallurgie Hoboken bedrijf. Of hand in hand in Chooz en Zeebrugge tegen de kernlobby.

Sorry, Van Overschelde, uw poging om aan te tonen dat het volksnationalisme en de Volksunie nauw aansluiten bij de milieubeweging en dus ook de status van milieuvriendelijke partij willen verwerven, maakt weinig indruk op mij. Temeer omdat ik niet enkel luister naar woorden, maar ook kijk naar daden.

LAUREYS FRANCOIS
Hamme.

Eerlijkheidshalve dient er op gewezen dat de 3 bladzijden *Inspraak* waarover het hier gaat, een samenvatting waren van een 7 vellen tellend verslag, dat op zijn beurt al een samenvatting was van het kongresverslag "Economie en Ekologie" dat zelf 72 blz. telde.

Het drastisch hanteren van het snoei-mes wegens de beperkte ruimte in dit blad, kan dus niet anders dan een veralgemenen en afvlakken van de oorspronkelijke tekst tot gevolg hebben

De Redaktie.

NOG MEER KERNCENTRALES? DA'S GEEN WERK!

Eddy Cautaers

In vorige Milieurama konden de lezers vernemen dat de VAKS (Verenigde Aktiegroepen voor Kernstop) een campagne begonnen zijn onder het motto "Nog meer kerncentrales? Da's geen werk!". Ondertussen hebben reeds meer dan 150 organisaties, zowel socio-kulturele verenigingen en milieugroeperingen, politieke partijen (SP, VU, Agalev, KP, Ral, PvdA) als vakbonden de platformtekst van de VAKS onderschreven. Hierin wil men een reële anti-krisispolitiek, waarin geen nieuwe kerncentrales thuishoren, bekomen.

Protokolakkoorden Doel-Chooz

In de loop van de zomer '82 lekte uit dat er op 17 en 25 juni 1982 protokolakkoorden waren afgesloten tussen de Franse en de Belgische nukleaire industrie. In ruil voor een Belgische deelname in de

konstruktie van vier kerncentrales in Chooz, mogen de Fransen (lees: Framatome) meebouwen aan Doel 5 en 6.

Bij het tot stand komen van deze protokolakkoorden heeft de Belgische Staatssekretaris voor Energie, de heer Knoop, een actieve rol gespeeld. En hoewel er nog helemaal geen beslissing is genomen over de bouw van Doel 5 en 6, gaan de afgesloten akkoorden er vanuit dat deze beslissing er zeker zal komen. Het parlement wordt hier dus eens te meer buitenspel geplaatst. De jaren '66 - '68 dreigen zich te herhalen. Toen werd immers besloten tot de inplanting van de huidige kernparken te Doel en Tihange. Vandaag ziet het er naar uit dat de nukleaire optie haar tweede en beslissende faze ingaat.

Een energiebeleid in krisistijd

Het energiebeleid van vandaag is

van wezenlijk belang voor het uitzicht van onze samenleving van morgen. Bij het uitstippelen van een globaal energiebeleid moet daarom een dubbele bekommernis centraal staan: de sociaal geïnspireerde strijd tegen de economische crisis en haar tewerkstellingsproblemen, gekoppeld aan de ekologische strijd voor een leefbare samenleving. Het zou kortzichtig zijn te beweren dat er achter deze uitgangspunten een dilemma schuil gaat.

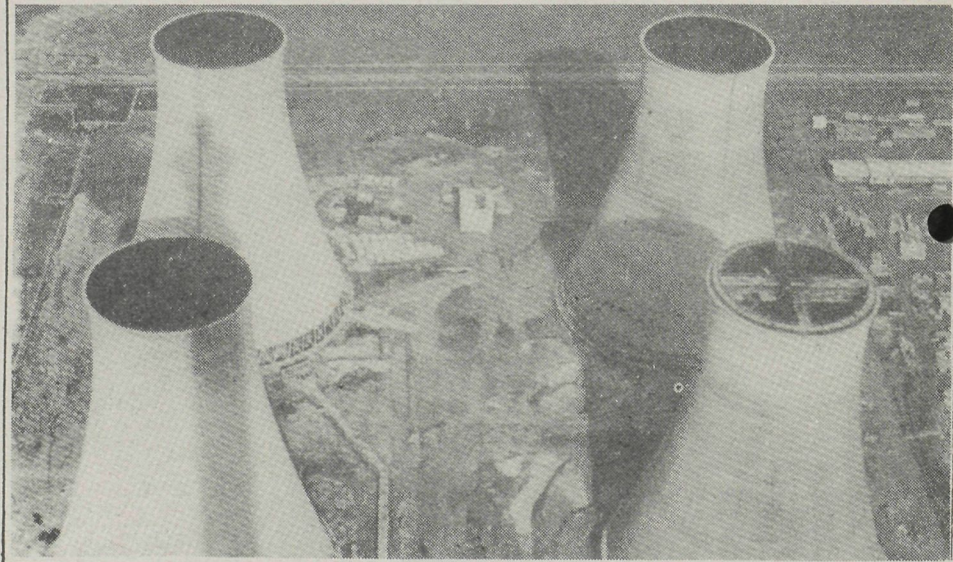
Op dit ogenblik beantwoordt een verdere uitbouw van de kernenergie zeker niet aan deze fundamentele doelstellingen. Momenteel al dreigen door het slechte beheer van de elektriciteitsbedrijven investeringen van 220 miljard compleet overbodig te worden. Dit is het bedrag dat ongeveer is uitgegeven voor de centrales Doel 3 en 4, en Tihange 2 en 3 die we in het geheel niet nodig hebben. Zelfs zonder die 4 centrales zou er nog

een reservecapaciteit zijn van meer dan 30 %. Deze 220 miljard zal door de elektriciteitsverbruikers betaald mogen worden in de nabije toekomst! Verhogingen van de elektriciteitsprijzen, stimuleren van nog meer elektriciteitsverbruik, aanzet tot overschakeling op elektriciteit (o.a. voor verwarmingsdoeleinden): dit zijn dan de oplossingen van de elektriciteitsproducenten voor hun overinvesteringen.

Het is duidelijk dat deze vorm van beleid een degelijke aanpak op net vlak van REV (rationeel energieverbruik) volkomen in de weg staat. De elektriciëns wensen immers hun gedane investeringen volop te doen renderen, en dit zonder financieel risico.

De alternatieve benadering gaat uit van het verminderen van het energieverbruik, volgens het beginsel: meer doen met minder energie. Zoals momenteel met energie wordt omgesprongen, wordt slechts de helft

nog meer kerncentrales ?

da's geen werk !

van de opgewekte energie nuttig gebruikt. Met de praktische realisatie van een krachtadig energiebesparingsplan kan morgen reeds worden begonnen.

Een degelijk R.E.V.-beleid laat tevens toe om vele tienduizenden werkzoekenden zinvol werk te bezorgen. Het arbeidsvolume nodig om een hoeveelheid energie te besparen is immers groter dan om diezelfde hoeveelheid energie te produceren. Nieuwe en schone steenkooltechnieken kunnen de aanwending van de eigen steenkool terug impulsen geven en de huidige exploitatie rendabel maken.

Via de heroriëntering van onze industrie naar minder energieverblindende activiteiten en meer arbeidsintensieve bezigheden, heeft de overheid degelijke krachtlijnen voor een vernieuwd industrieel beleid dat daadwerkelijk voorwaarden zal scheppen om de crisis te lijf te gaan.

Energiek de crisis te lijf

Energiebesparing, als onderdeel van een R.E.V.-beleid, is de grootste en goedkoopste energiebron waarover ons land beschikt. Het is de beste manier om de invoer van dure buitenlandse olie terug te dringen. Kortom, het tekort op onze energiebetalingsbalans kan op de meest efficiënte manier worden gedrukt door deze "binnenlandse energiebron" te exploiteren met eigen mensen en middelen. (De investeringskost nodig om een bepaalde hoeveelheid energie te besparen is in vele gevallen immers kleiner dan om diezelfde energie te produceren.)

De energiesector is het aktieterrein bij uitstek van multinationale ondernemingen, binnenlandse en buitenlandse monopolies. Zolang de besluitvorming op het vlak van de

energiepolitiek bepaald wordt door deze financieel-ekonomische machts-groepen (zie protokolakkoorden Framatome en Acec-Cockerill-Fabricom) hoeven we ons weinig illusies te maken dat de alternatieven ook daadwerkelijk zullen gerealiseerd worden. De overheid moet ook in de energiesector het belang van de bevolking dienen in plaats van de belangen van de financiële machten. Het is dan ook ongehoord dat P. Klees, afdelingsdirecteur bij ACEC, zowel ondertekenaar van de protokolakkoorden was namens ACEC als tegelijkertijd adviseur van het kabinet van staatssekretaris voor Energie Etienne Knoops. De huidige progingen tot privatizing, ondermeer van de gassector, moeten een halt worden toegeroepen. De energiebedrijven moeten onder gemeenschapscontrole komen.

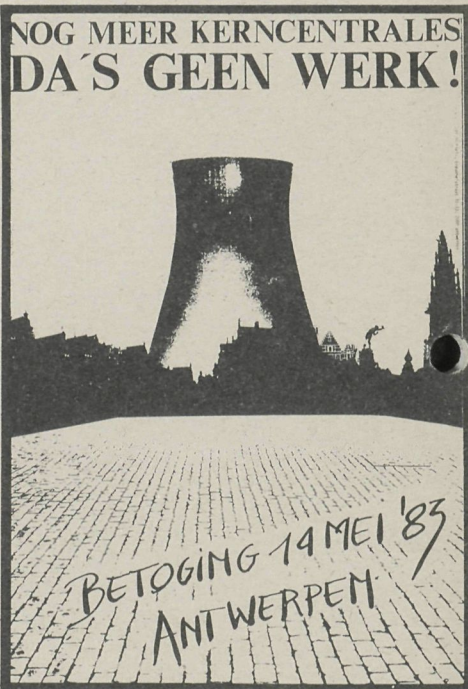
Ekologisch verantwoord handelen: rechtvaardig handelen

Spaarzaam omgaan met gronstoffen, de groei een meer kwalitatief gericht inhoud geven, de risico's voor mens en milieu tot een minimum beperken: dit zijn de ekologische principes waaraan het energiebeleid moet beantwoorden. Een drastische energiebesparing gekoppeld aan recyclage van de schaarse grondstoffen is ontegensprekelijk milieuvriendelijker dan gelijk welke energieproduktie.

Gezien de wankel wetenschappelijke basis voor de evaluatie van de nukleaire risico's, het onopgeloste afvalprobleem, de discussie over de gevaren van radioactieve straling (er is GEEN risikolose stralingsdrempel), de reële kansen op grote ongelukken enz. zijn nog meer kerncentrales onaanvaardbaar. De elektriciteitsspanne van 4 augustus

1982 heeft bovendien de kwetsbaarheid van een grootschalig technologisch systeem voldoende in het daglicht gesteld. Een drastische energiebesparing in de industriële wereld zal ook ten goede komen aan hen die niet of nauwelijks kunnen betalen voor de import van dure energie. De ontwikkeling van aangepaste technologie voor kleinschalige energieproduktie is van levensbelang voor de ontwikkelingslanden.

Door het stopzetten van de verspreiding van kerntechnologie en grondstoffen geschikt voor de aanmaak van kernwapens, zorgt men voor een wezenlijk bijdragen in de ontspanning in de wereld. België moet een actieve rol gaan spelen in de internationale non-proliferatiepolitiek (tegengaan van de spreiding kerntechnologie voor atoomwapens, grondstoffen,...).

CREMATORIUM OF LUCHTHAVEN TE LOCHRISTI-OOSTAKKER?

Johan Schelstraete

Een eigenaardig alternatief, dat wel. Toch was deze vraag het onderwerp van een debatavond die eind januari georganiseerd werd door de omwonenden van het rijksdomein Vliegveld te Lochristi-Oostakker (Gent). 230 mensen uit de buurt kwamen luisteren en discussiëren met diverse beleids mensen, deskundigen en vertegenwoordigers van de milieubeweging.

'T VLEGVELD

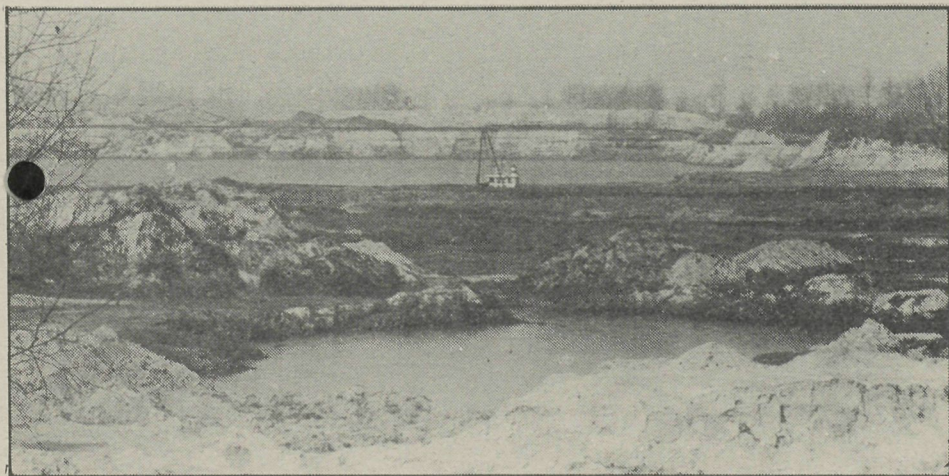
Dit 120 ha grote rijksdomein, ont-eigend in 1954 en gelegen op het grondgebied van 2 Oostvlaamse gemeenten Lochristi (110 ha) en Oostakker- Gent (10 ha), is al

bijna 30 jaar een bron van ergernis, een "probleemgebied" voor de omwonenden en de plaatselijke gemeentebesturen. Ook zijn eigenaar, vooralsnog het Ministerie van Openbare Werken, heeft het al heel wat geld en kopzorgen gekost.

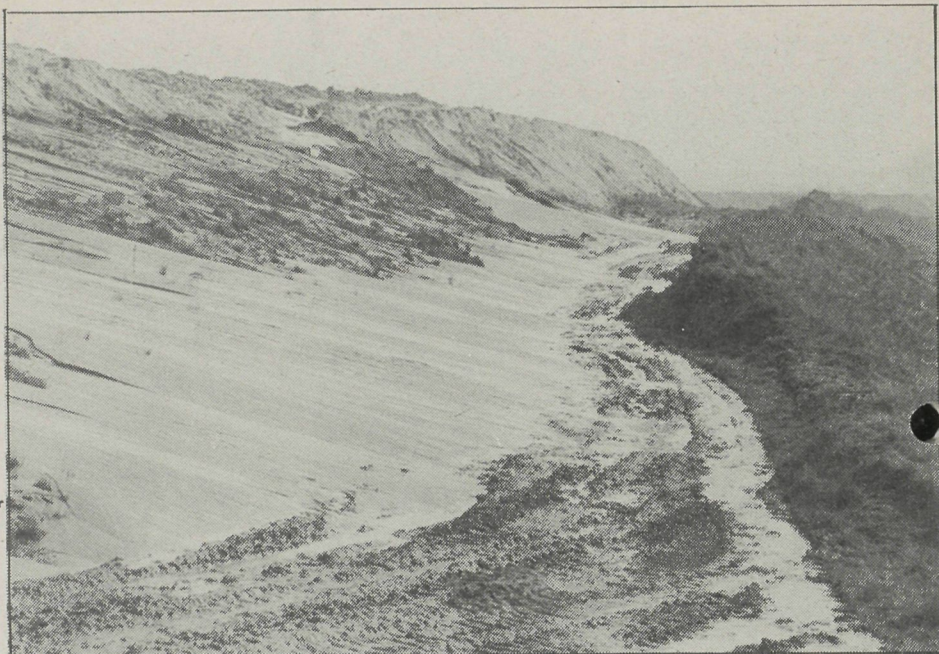
Het was de Minister van Verkeer, de heer Bertrand, die destijds deze oppervlakte vruchtbare landbouwgrond voorbestemd had om er "ooit" een nieuwe luchthaven voor de Gentse Kanaalzone in te planten.

Het onteigende terrein kreeg dus bij de bevolking en de overheid de toepasselijke naam 't Vliegveld, maar een vliegveld is er tot op heden niet gekomen.

Het werd gebruikt voor meedere opspuitingen van het Zeekanaal

ontzandingen en vuilstortingen...

opsputtingen van het zeekanaal Gent - Terneuzen

van Terneuzen naar Gent, en voor de aanleg van 2 havendokken. Er werden ontzandingsvergunningen verleend en in het gewestplan werd het ingekleurd als "ontginningsgebied met bos als eindbestemming". Je zou als groene jongen al met minder tevreden zijn, ware het niet dat de "opvullingen" uiteraard niet steeds volgens de gemaakte afspraken verliepen. Meerdere ontginners namen een loopje met hun exploitatievergunning. Er werd dus niet alleen ontzand, maar tevens duchtig "gestort", en zo werd het vliegveld méér en méér een maanlandschap, en... de vuilnisbak van de Gentse Kanaalzone.

Voortdurend moesten de milieu-beschermers op hun hoede zijn en zij waren het die enkele jaren geleden met een stevig wetenschap-pelijk dossier de aandacht vestigden op het feit dat op het vliegveld een ontzandingsmeer ontstaan was

van 20 ha, 15 meter diep, met 3 miljoen kubieke meter sterk verzilt water. Dit kunstmatig meer bevat ongeveer 220 mg Chloor per liter (ter vgl. de norm voor drinkwater is 70 mg), dit is ongeveer 660.000 kg Chloor, of méér dan 1 miljoen kg zout.

"We kunnen er nog pekelharing in kweken..." zei een van de destijds onteigende landbouwers sarkastisch op de debatavond.

Verziltig Gentse Kanaalzone

We zijn uiteraard wel meer gekke toestanden gewoon in dit landje. Het zoute water van dit ontzandingsmeer, en de totale verziltig van de Gentse Kanaalzone wegens het binnendringen van het zeewater via de sluis te Terneuzen, zijn

echter een ernstig milieuprobleem aan het worden.

Lochristi en omgeving, het befaamde centrum van de azalea- en sierplantenteelt in de Gentse regio, de "parel van de bloemenstreek" (zie jaarlijks wereldvermaard begonia-festival in augustus), dreigt zijn wereldberoemde zoete grondwater, onmisbare grondstof voor de Azalea-teelt, voor altijd kwijt te spelen.

De ondergrond heeft er geen Bartoonse kleilaag. Het zilte oppervlaktewater van het ontzandingsmeer en zout in het opgespoten zand staat dus rechtstreeks in contact met de ondergrondse freatische waterlagen waaruit de bloemisten hun beregeningswater putten. In de onmiddellijke omgeving van het staatsdomein, binnen een straal van 500 m, bevinden zich een honderdtal van deze bedrijven.

Hun toekomst wordt ernstig bedreigd. Over de oorzaak van het zoutgehalte in het ontzandingsmeer bestaan er vele stellingen. Geologen hebben het voornamelijk over de opspuitingen die er in de zestiger jaren plaatsvonden. Het slib en het water van het Zeekanaal hebben inderdaad altijd zeer hoge zoutconcentraties gehad. In droge zomers kan men ter hoogte van Zelzate zelfs pieken bereiken van méér dan 5 gram per liter, zodat men kan stellen dat kanaalwater op die plaats, en op dat ogenblik, 25 % zeewater bevat (men vindt analytisch dezelfde verhouding ionen terug als in het zeewater, maar dan in een verdunde toestand).

Andere oorzaken voor de verzilting van het grondwater op het vliegveld, zouden de slukstortingen kunnen zijn, waaraan in 1981 door de tussenkomst van het plaatselijk milieubeschermingskomitee M.B.L. (Milieubescherming Lochristi) een einde kon worden

gemaakt.

Zo is het fameuze "Vliegveld" in het verleden dus nooit uit de actualiteit geweest. "Hot news" zijn thans de bestaande plannen voor de inplanting van een crematorium voor Oost- en West-Vlaanderen op het Rijksdomein. Vermits de Gentse Milieufederatie de oprichting van een crematorium in dit landsgedeelte niet in vraag stelt, vermits het zwaartepunt van de bevolking ten oosten van Gent ligt (zoals Lochristi), omdat er gronden beschikbaar zijn die niet van partikulieren moeten onteigend worden, en omdat het Vliegveld aan het centrum ligt van een verkeersnet dat optimaal is, heeft F.M.G. tegen het projekt geen enkel bezwaar. De federatie stelt alleen voor de voorziene oppervlakte (7 ha) te beperken en de geplande bufferzone een functie (wandelbos) te geven.

Crematorium

Volgens de heer Pernot, voorzitter van de interkommunale, heeft ons land een nijpend tekort aan crematoria. Het crematorium van Ukkel en dat van Luik zijn overbelast. De "Interkommunale voor Crematoriumbeheer", met reeds 35 aangesloten leden-gemeenten, heeft echter al een hele lijdensweg achter de rug voor het vinden van een geschikte vestigingsplaats in de Gentse regio.

In Drongen waar 18 ha zouden onteigend worden (typisch voorbeeld van Belgische planning), stuitte het plan op hevig verzet van de bevolking. In Melle, goed gelegen aan een knooppunt van de E-5 - E-3, was een psychiatrische instelling te dichtbij...

En zo kwam men, op aangeven van staatssekretaris P. Akkermans, met blijde verwachtingen te Lochristi

terecht. De vestiging van het crematorium op het "Vliegveld" zou meteen een einde kunnen maken aan het omstreden gebruik van deze oppervlakte gemeenschapsgronden, temeer daar het plan van de interkommunale voorziet in de aankoop bij de staat van 57 ha, waarvan er 50 ha opnieuw ter beschikking zouden gesteld worden van de landbouw. 'n Milieuvriendelijk projekt dus dat onder bepaalde voorwaarden ook aanvaard werd door de bevolking en de betrokken gemeentebesturen.

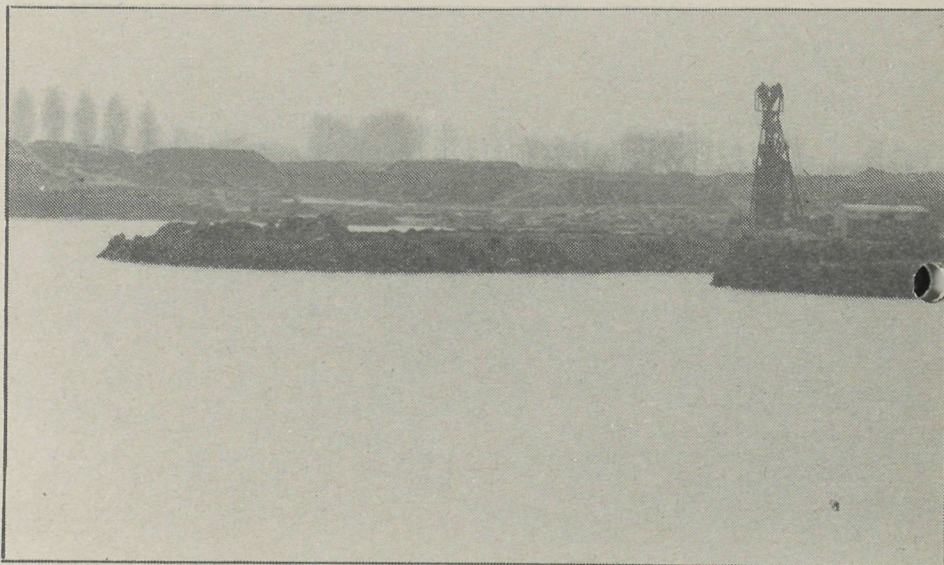
Maar juist in deze kontekst, en de "geboorte-akte" van het staatsdomein in gedachten, hoe kan het anders, komen opnieuw de voorstanders van een nieuwe luchthaven in de Gentse kanaalzone, met hun plannen voor de dag.

luchthaven

Die voorstanders zijn: de Jonge

Ekonomische Kamer (J.E.K.), een promotieclub "Icarus", het seminarie voor Survey en Ruimtelijke Planning van de Rijksuniversiteit Gent, enkele politici, en uiteraard ook enkele bedrijven. Op het eerste zicht dus heel wat belangengroepen om de bestaande utilitaire luchthaven te St. Denijs Westrem (Gent) over te brengen naar Lochristi-Oostakker, naast het crematorium.

De Gentse luchthaven zou volgens de "plannenmakers" moeten verdwijnen omdat er naar hun zeggen 50.000 mensen hinder hebben van de sport- en zakenvluchten boven Gent, omdat hij niet veilig is en niet kan uitgebreid worden voor kommerciële vluchten, omdat een nieuwe luchthaven een attractiepool zou zijn voor de vestiging van nieuwe bedrijven in de kanaalzone en een element zou zijn van economische expansie. Dus: 't Vliegveld te Lochristi. De vrome wens van minister Bertrand (1954) zou dan toch nog in vervulling gaan.

een 20 ha vervuld meer van 15 meter diep...

een echt maanlandschap...

Debat

Gealarmeerd door diverse persartikels, waarin iedereen behalve de bevolking zowat zijn zeg mocht doen, organiseerden de omwonenden een info- en debatavond waarop ze alle planners uitnodigden, en hun standpunten getoetst werden aan de visie van de Gentse Milieufederatie. Het debat werd op een pittige manier geleid door Professor H. Gysels, die op het einde ervan verklaarde getuige te zijn geweest van een klein stukje democratie. Iets wat vroeger wellicht niet mogelijk zou zijn geweest. F.M.G. had de zaak grondig bestudeerd en kwam tot enkele opvallende konklusies:

1. De economische kontekst:

FMG betwijfelt dat Gent een nieuwe luchthaven nodig heeft. De bestaande luchthaven voldoet ruimschoots voor zakenvluchten en voor de betwistbare sportvliegerij. Als de economische toestand dermate gunstig zou evolueren dat er nieuwe elementen komen, dan moeten nieuwe plannen steunen op:

- een grondige kosten- en batenanalyse, waarin men met wetenschappelijk onderzoek bewijst dat het vestigen, de uitbreiding of het verder bestaan van bedrijven in de Gentse Kanaalzone afhankelijk is van de vooropgestelde nieuwe

luchthaveninfrastructuur. Thans beschikken we enkel over een enquête van 1967 die volgens de Kamer van Koophandel en Nijverheid van Gent geen belang meer heeft.

- een grondige planologische studie i.v.m. de ideale vestigingsplaats;
- een grondige milieustudie i.v.m. de te verwachten hinder voor de omwonenden.

2. De planologische kontekst:

Als Gent een nieuwe commerciële luchthaven nodig zou hebben, dan is Lochristi geen goede vestigingsplaats wegens de aanwezigheid van een ruim reeds bestaand woongebied, ook te Oostakker. Een woongebied dat trouwens een sterke expansie kent. De situering in het gewestplan laat een dergelijke milieudruk niet toe. Het vooropgestelde terrein ligt aan de rand van een stad met meer dan 200.000 inwoners. De afstand van het centrum van de startbaan tot b.v. de Dampoort bedraagt in vogelvlucht nauwelijks 6 km. Het schoolkompleks van Lourdes met 2.200 leerlingen ligt op amper 2 km van het verlengde van de startbaan.

Alle rapporten i.v.m. geluidsmetingen vermelden lawaai-overlast voor de bevolking binnen een afstand van 5 km lengte en 2 km breedte vanaf het startpunt, of vanaf het landingspunt. Dit betekent dat de dorpskom van Lochristi, Oostakker en St. Amandsberg onder een hinderlijk lawaaitapijt vallen voor een commerciële luchthaven van 3de categorie die hier bepleit wordt.

Bovendien wordt de Gentse Kanaalzone gekenmerkt door een minder goede zichtbaarheid wegens vaak voorkomende mist-en smogvorming.

Johan Schelstraete is verbonden aan de Federatie Milieubescherming Gewest Gent.

flitsen

■ Binnenkort kunnen weekend-huisjes worden omgebouwd tot restaurant, villa en zelfs middel-grote ondernemingen... Als tenminste Akkermans zijn zin krijgt en het dekreet tot herziening van de artikels 21 en 23 van de voorschriften bij de gewestplannen erdoor krijgt...

■ Participatie in Chooz betekent dat Limburg naar de geplande kolencentrale (600 MW) kan fluiten, dat Nederland een stuwmeer op de Maas (180 miljoen kubieke meter) zal eisen, dat er opnieuw een kink in de kabel komt voor het afsluiten van de waterverdragen en last but not least dat er in Doel nog 1 à 2 kerncentrales bijkomen.

■ Het Franse atoomafvalschip Sigyn dat regelmatig Zweeds kernafval naar de opwerkingsfabriek in La Hague zal brengen is hoogst onveilig en slecht manoeuvreerbaar. Tijdens een eerste proefvaart liep het reeds vast. Toch doet het schip reeds dienst tot groot ongenoegen van de Deense Regering, Green Peace en tal van andere milieugroepen.

■ Het neerstorten van de met een kernreaktor uitgeruste Russische Kosmos-satelliet (waarvan er 20 gelanceerd werden) maakt duidelijk dat het tijd wordt om tot afspraken te komen over het vreedzaam gebruik van de ruimte : Geen kernreactoren in de ruimte...

■ De Nederlandse regering die de dumping van middel-radioactief kernafval in zee wil voorkomen en actief naar opslag ervan op land zoekt, werkt aan de andere kant mee aan onderzoek naar het dumpen van hoog-radioactief afval in de Atlantische Oceaan. Een torpedo zou het dertig meter diep de oceaانبodem moeten inboren...

■ Volgens een rapport van JIASA is er om in de energiebehoeften voor de komende 50 jaar te voorzien een enorm kapitaalsinput nodig en zullen er gigantische milieuverwoestingen optreden... Alsof we het nog niet wisten...

■ Voorlopig geen beperking voor de omloop van Terlamen. De groots aangekondigde maatregelen van Lensens zijn voor een jaar in de koelkast gestopt. Vrrroeoemm...

■ Door het dekreet dat Nederlands afval uit Vlaanderen moet weren komt Zuid-Nederland klem te zitten met tonnen huisvuil, vliegas en afvalslakken. Dan maar naar andere oorden ermee. Wie worden de (on)-gelukkigen ?

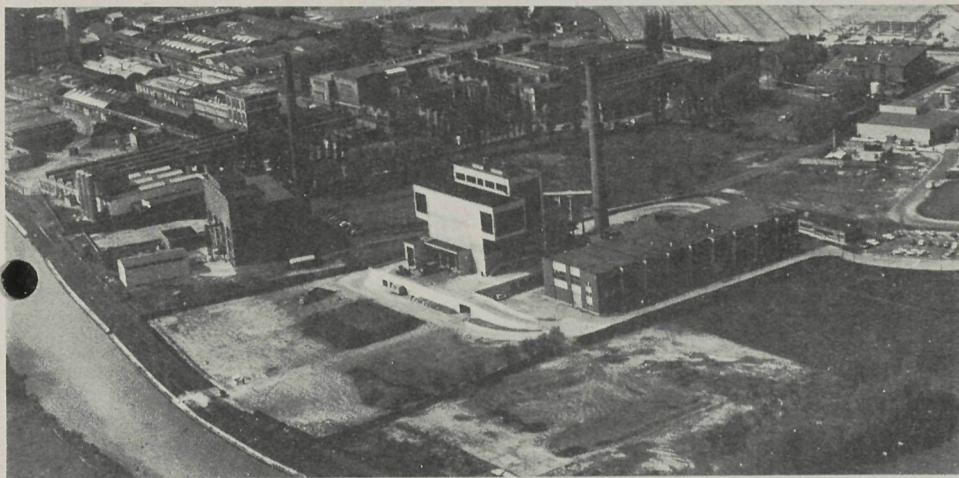
■ Het stadsbestuur van Antwerpen acht het niet nodig zich te bekommeren over wat er op een boog-scheut in Doel gebeurt. De Vaks-eis om een onderzoek naar lasten (o.a. koelwater in Schelde) en baten in te stellen werd afgewezen.

■ Begin december werd de Franse versie van de Ramsar Conventie (bescherming van waterrijke gebieden) eindelijk erkend. Sinds deze in 1971 van kracht werd, werd enkel de Engelse tekst gebruikt. Ook de Camargue, waterrijk paradijs van witte paarden en flamingo's in de Rhone-vallei, is een beschermd landschap geworden.

■ Er is een beetje meer hoop voor de Rhinoceros. In Jemen, waar zijn hoorn (tot degen bewerkt) als statussymbool door 80 % van de mannen wordt gedragen, is de invoer verboden. Tevens wees een wetenschappelijk onderzoek uit dat er geen medische eigenschappen kunnen worden toegeschreven aan zijn hoorn. In heel wat Aziatische landen leeft dit vooroordeel nog steeds.

M.B.

AFVALVERWERKING IN DE STAD GENT

Dirk Van Melkebeke

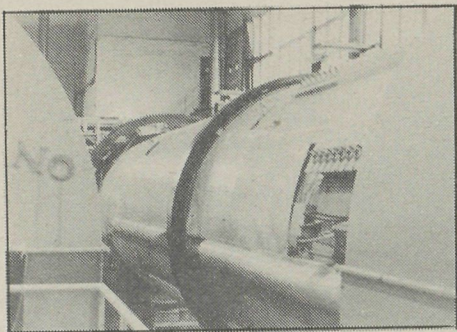
- *De milieubewuste Vlaming zal, ondanks zijn inspanningen om zijn pakket huishoudelijk afval te verkleinen, noodgedwongen toch wekelijks zijn vrachtje huisvuil meegeven met de reinigingsdienst van zijn gemeente. Velen zal het hartzeer doen te weten dat zij daarmee tegen wil en dank hun steentje bijdragen tot de landschapsontsiering en bodemverontreiniging, daar bij gebrek aan een degelijk beleid de eindbestemming van dit vuilnis de -terechtfoeide belt is.*

Toch zijn er overheden die op dit vlak een inspanning leveren om een andere, positieve aanpak te realiseren. Pionierswerk werd daarbij verricht door de stad Gent : sinds 1964 is daar een installatie werkzaam om huisvuil te komposter, sinds 1979 een verbrandingsinstallatie en sinds 1980 getroost de stedelijke dienst voor het leefmilieu zich grote inspanningen op het vlak van selectieve ophalingen.

Komposter

Voor het jaar 1982 bedroeg de afvalberg van Gent 76.977 ton of een gemiddelde van 308 kg. per inwoner per jaar. Een immense hoeveelheid dus.

Daarvan werden 22 899 ton gebruikt in de kompostproduktie. Het aangevoerde huisvuil wordt in stortbunkers gekipt. Vandaar komt het op grote transportbanden waar de grove niet verkomposteerbare reststoffen manueel worden verwijderd. De reststoffen, zowat de helft van het aangevoerde huisvuil, gaan rechtstreeks naar de stortbunkers van de verbrandingsoven. Het zou essentieel zijn dat er een voorverkleiningsinstallatie komt om het rendement op te drijven. De biologisch afbreekbare fraktie van het huisvuil wordt naar vier grote cilinders gevoerd. Dit zijn de zogenaamde biostabilisatoren. Deze trommels draaien permanent rond. Door de vochtigheidsgraad en de hoge temperaturen van 50 tot 55°C ondergaat de massa gedurende twee

tot vier dagen een verrottingsproces (1).

Door de rotatie van de cilinders komt ieder deeltje van het vuil in kontakt met de lucht en verkleint de totale massa door onderlinge wrijving. Zo'n omwenteling duurt 7 min. 30 in het nachtregime en 1 min 30 in het dagregime.

De dagelijkse capaciteit per biostabilisator bedraagt 50 ton.

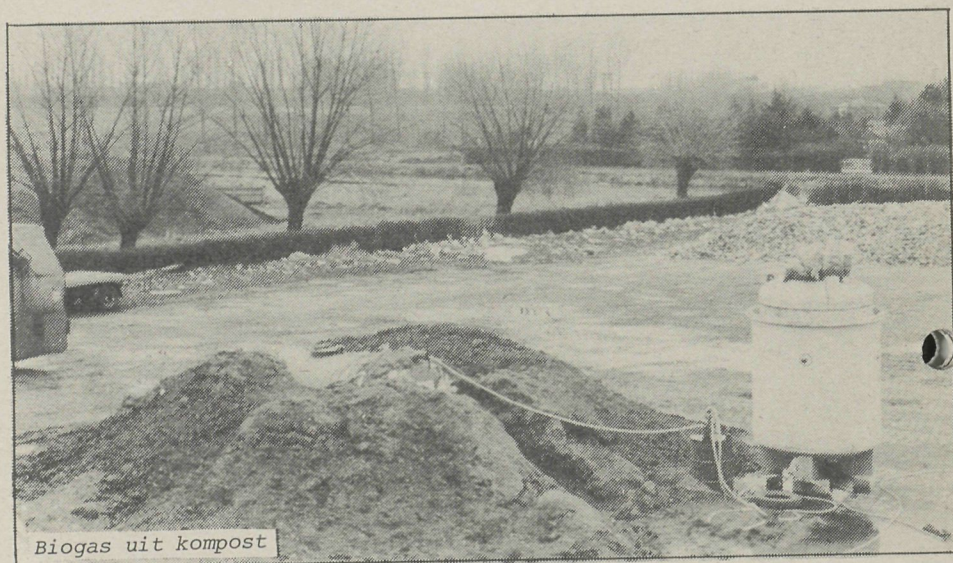
Na dit proces bekomt men ruwe kompost.

Trilzeven verwijderen de nog aanwezige plastic- en glasresten evenals steentjes.

De ruwe kompost wordt in grote hopen opgeslagen op het terrein waar na enkele weken nawerking en gisting, de kompost rijp is en gebruiksklaar als grondverbeterend middel o.m. in de tuinbouw.

De kostprijs van deze kompost bedraagt voor het ogenblik 530 fr. per ton, thuis gebracht.

Er wordt tevens geprobeerd om de kompost door toevoeging van turf te veredelen zodat de zuurtegraad verhoogt en de kompost bruikbaar wordt in de sierteelt (bijv. azalea's) wat nu niet mogelijk is daar de kompost licht alkalisch is. Op het terrein worden bovendien experimenten uitgevoerd om via het gistingsproces van de kompost biogas en warm water te winnen.

Biogas uit kompost

(1) Dit is de biologische afbraakreactie:

Organische stof + O₂

micro-organismen →

Lagere organische stof + H₂O + Warmte.

Verbrandingsoven

Sinds 1979 beschikt het afvalbedrijf over twee verbrandingsovens met elk een capaciteit van 5,5 ton afval per uur.

Voor het jaar 1982 verwerkten deze ovens een totaal van 58 762 ton huisvuil (rechtstreeks ingevoerd afval, grofvuil -na verwerking in de grofvuilschaar- en de reststoffen van de afdeling kompostering).

Een grijpkraan stort het afval uit de stortbunkers langs trechters in een toevoerschacht, via dewelke het vuil in de verbrandingskamer van de oven terecht komt. Indien dit nodig is kan men het vuur aansteken met een stookoliebrander.

Lucht wordt aangevoerd om de verbranding aan te wakkeren. Via televisiekamera's en kijkluiken kan men het vuur gadeslaan in de oven, waar de temperatuur kan oplopen tot 1000°C en meer.

De rookgassen stijgen op in de koeltoren waar ze met 5000 liter water per uur afgekoeld worden tot 280° à 300°C. Dit water wordt uit de nabijgelegen Schelde gepompt.

Elektrische filters verminderen de emissie van stof uit de schouw. De rook gaat door een schacht met platen waartussen een spanningsveld bestaat en waardoor de stofdeeltjes neerslaan op de platen: d.i. de omstreden vliegass.

De uitgebrande sintels komen terecht in een sinteltractor, worden met water besproeid en naar de sintelbunker gevoerd. Van het afval dat in 82 werd verbrand bleef in het totaal 28% as over.

Deze sintels worden nu gestort maar zouden na zeven en sorteren best bruikbaar zijn voor het verharden van landbouwwegen en wandelpaden. Energiefreaks onder onze lezers kunnen gerust zijn: de vrijgekomen warmte wordt gerecupereerd voor de verwarming van de eigen gebouwen (5% van de vrijgekomen energie) en

op het ogenblik dat dit artikel verschijnt, zijn de werken begonnen om de verbinding tot stand te brengen met het complex van het nabijgelegen academisch ziekenhuis. Hierdoor zou de totale recuperatie van de vrijgekomen warmte mogelijk worden en een stevige besparing betekenen in het stookolieverbruik van het ziekenhuis.

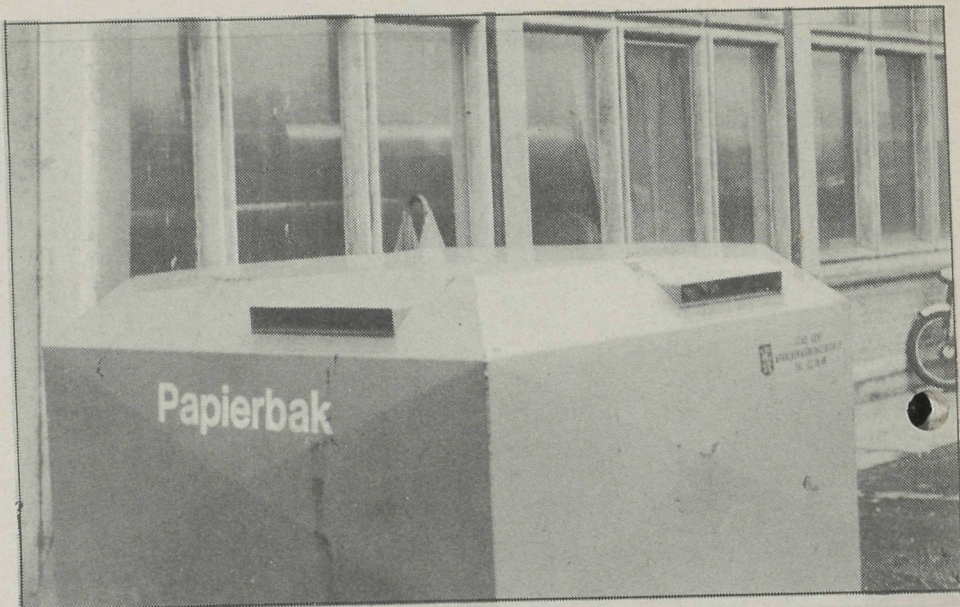
Ondanks de inspanningen om de rookgassen zoveel mogelijk te zuiveren; heeft men toch nog een emissie van 35 kg HCl per uur. Men is druk bezig om ook dit cijfer terug te dringen en naar verluidt zouden de aan de gang zijnde experimenten positieve resultaten opleveren.

Selektief ophalen

De stad Gent organiseert ook de selektieve ophaling van een aantal zaken. In een tijd waarin het besef groeit dat grondstoffen niet onuitputtelijk zijn, is dat een positieve zaak. Een ander gunstig neveneffect is dat het volume afval mindert en dat tal van schadelijke stoffen uit de afvalberg worden verwijderd.

In september 78 startte een BTK-ploeg met de selektieve ophaling van glas in de stad. Ondanks de onzekerheid over het welslagen bleek de actie toch een succes. Via individuele glasbakken en containers wordt maandelijks het glas opgehaald. Dit resulteerde vorig jaar in een glasberg van 5304 ton, bruikbaar voor de aanmaak van nieuw glas.

Een andere spektakulaire actie, is wel het ophalen van kroonkurken. Deze niemendalletjes leveren heel wat problemen op bij de kompostering en het verbrandingsproces. Selektief inzamelen betekende dus niet alleen grondstofrecuperatie (tin) maar ook heel wat minder belasting van het afvalbedrijf. Via horeca-bedrijven en akties in de scholen, slaagde men er vorig jaar in om 212 ton kroonkurken terug te winnen.

Papierbak naast glascontainer - Voor wanneer?

Ook autobanden komen in aanmerking voor selectief ophalen. Een van de toepassingen is het gebruik ervan als brandstof in de cementindustrie. De banden worden twee maal per jaar opgehaald en dit leverde in 1982 83 ton banden op.

1982 was ook het jaar dat Gent voor het eerst papier selectief ophaalde. De opbrengst voor dit jaar bedroeg 1370 ton, de ophalingen gebeurden van deur tot deur.

Tot slot worden de kleine kwikbatterijtjes die o.m. worden gebruikt in fototoestellen, uurwerken, zakrekenmachientjes.... ingezameld. Deze kleine kringen vervuilen sterk de bodem als men ze op een belt stort en bij verbranding komt het kwik in de lucht terecht en dit terwijl het kwik uit deze batterijtjes teruggewonnen kan worden.

De inzameling gebeurt via bokalen bij de betrokken handelaren en leverde vorig jaar 213 kg. batterijtjes op.

De selectieve ophalingen brachten in '82 in absolute cijfers iets minder op dan het jaar ervoor maar dit komt door de daling van het bevolkingscijfer van Gent (van 250 000 naar 236 000). Overigens nam het totaal volume van opgehaald huisvuil in 1982 af met 9% t.o.v. '81 en hier zou dit te wijten zijn (te danken?) aan de terugslag van de crisis.

Wie volgt ??

Uit het voorgaande blijkt dat de stad Gent een dynamische politiek voert op het vlak van huisvuilverwerking.

Ons inziens ligt hier voor vele andere gemeentebesturen en voor de OVAM (Openbare Vlaamse AfvalMaatschappij) een grote uitdaging om het afvalprobleem voor heel Vlaanderen op dergelijke wijze aan te pakken.

De toekomst zal uitwijzen of de handschoenen wordt opgeraapt.

DE ZWINBOSJES : EEN BALANS

Vogelaers Dirk.

De aktie van de Bond Beter Leefmilieu, streekfederatie Brugge- Oostkust; voor het behoud van de Zwinbosjes te Knokke, doorgeleucht.

In de loop van de maand augustus 1980 werden in de duindoornstruwelen van het duinlandschap tussen de zogenaamde Swimming Pool en het eigenlijke natuurreservaat van het Zwin in het Zoute te Knokke, een aantal gangen gekapt over een lengte van minimum 3 km. Deze lagen op regelmatige afstand van -en haaks op elkaar.

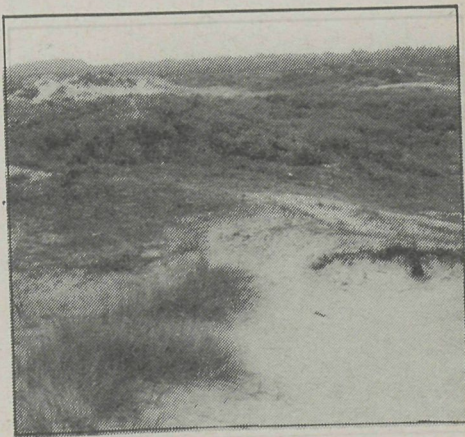
Dit ogenschijnlijk banale "fait-divers" verwekte ongerustheid bij de Bond Natuurstudie van Knokke. Deze werken werden immers zonder vergunning uitgevoerd en druisten op zichzelf reeds in tegen de bestemming van dit gebied op het gewestplan Brugge Oostkust als "natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreservaat". Dit hield immers in dat aan de natuurlijke staat van het terrein niet mocht worden geraakt.

Snel werden verschillende actiegroepen tot een gezamenlijke aktie bereid gevonden: de WNBR (Werkgroep Natuurgidsen Regio Brugge), de BNK, De Damse Uilenspiegelvereniging en de BJN Heist alsook Natuur 2000, drukten in september 80 op een gezamenlijke perskonferentie hun bezorgdheid uit over de de gepleegde inbreuk. Zij vroegen een ander onderzoek omtrent de ware bedoeling van de werkzaamheden en drongen aan op het respekteren van het statuut van dit gebied.

Over de bedoeling van de uitgevoerde werken tastte men toen volledig in

het duister. Verschillende geruchten deden de ronde : uitbouw van een recreatiepark met wandelpaden, golfbanen, jachthaven, villa-en / of chaletbouw. Aansluitend werden in de volgende maanden bij de Rijksdienst voor Monumenten en Landschapszorg door de actiegroep zelf uitgewerkte dossiers met de aanvraag tot rangschikking als landschap van drie belangrijke natuurgebieden te Knokke ingediend.

Voor het "Golfterrein", een 84 ha groot parklandschap in het hart van Knokke, werd deze procedure vrij vlot afgehandeld. Een klein gedeelte van het in het klasseringsvoorstel begrensde gebied lag in een bouwzone maar vormde vanuit botanisch standpunt gezien zowat het voornaamste deel van de "Golf". Er kwamen enkele zeldzame, wettelijk beschermde plantensoorten voor zoals blauwe zeedistel, zeewinde, gestippeld zonneroosje en harlekijnorchis. In het definitieve rangschikkingsbesluit werd tevens een gedeelte van het woongebied opgenomen.

De Groenpleinduinen en de Zwinbosjes vormen in feite één geheel. Ze ontstonden uit een duinengordel tussen de zee en een gedeelte van het Zwin-estuarium aan de landzijde. Zo ontstonden uit een duinengordel tussen de zee en een gedeelte van het Zwin een uitzonderlijk milieu, met ook naar het binnenland toe overgangen tussen zoete en zilte milieus, hetgeen in geen enkel ander natuurgebied langs de Belgische kust teruggevonden wordt.

Dit duinengebied vertoont nog een reeks overgangen van strand over duinpannen duindoornstruwelen naar een schorrenvlakte en uiteindelijk de vrij recente polders van het Hazegras met zijn kreken.

De nieuwe Hazegraspolder tussen het Zwinreservaat, de Zwinbosjes en de Paulusdijk werd overigens reeds in 1978 als landschap gerangschikt door de inzet van één van de leden van onze verenigingen. Tussen het Zoute en het Zwinreservaat bereikt de duinengordel, na de Westhoek, zijn maxi-

In 1980 werden overal gangen gekapt in de duindoornstruwelen - niet zomaar bleek later...

male breedte (ongeveer 2 km) en vormt zo een groot aaneengesloten duinlandschap (110 ha Zwinbosjes en 8 ha Groenpleinduinen) met een grote diversiteit aan biotopen, die voor een uitzonderlijke lijst van tot nogtoe 366 soorten planten, één vierde van de totale inheemse flora, zorgde. Door het feit dat de Zwinbosjes één van de weinige duingebieden zonder waterwinning zijn, komen er heel wat plantensoorten, gebonden aan vochtige duinmilieus, voor, in tegenstelling tot het "Westhoekreservaat". Tenslotte maakten deze duingebieden deel uit van het geheel van de Zwinstreek, dat met zijn verschillende elementen één van de hoofdpunten van een grensoverschrijdend landschapspark kan worden.

Na klacht vanuit het aktiekomitee vorderde Akkermans, staatssekretaris voor Ruimtelijke Ordening, in augustus 1981, via de Procureur des Konings, het herstel van het duingebied in zijn oorspronkelijke staat, waarmee de inbreuk op het gewestplan impliciet erkend werd. Inmiddels was ook, na gunstig advies van de Koninklijke Kommissie voor Monumenten en Landschappen, een voorlopig rangschikingsbesluit voor beide gebieden door Minister Marc Galle betekend (mei-juni 1981). Door persartikels, natuurwandelingen en een kleine betoging, waarbij aan de Knokse bevolking een ludiek pamflet uitgedeeld werd, bleef de problematiek in het regionale nieuws. Na de rangschikking van de Groenpleinduinen (augustus 1982), bleef dezelfde afwikkeling van de procedure voor de Zwinbosjes echter uit. Ongetwijfeld had zij na de regeringswisseling en de verminderde affiniteit van de nieuwe bewindsploeg voor natuur- en leefmilieuproblematiek in het algemeen een zekere vertraging opgelopen. Maar de kappingen in de zomer van 1980 bleken niet zomaar uit de lucht te zijn gevallen!

110 ha Zwinbosjes: één groot aaneengesloten duinlandschap

Samen met het verheugende nieuws van de rangschikking van de Groenplein-duinen, deelde Karel Poma, thans als Gemeenschapsminister voor Cultuur in deze materie bevoegd, mee dat een beslissing betreffende de rangschikking van de Zwinbosjes nog niet mogelijk was omdat "tussen verschillende departementen besprekingen over aldaar geplande werken, waarvan de omvang nog niet bekend was, gevoerd werden". Een verklaring voor deze voor een natuurgebied veront- rustende, Sibillijnse taal liet niet lang op zich wachten. Tijdens een "Uitzending door derden" van de V.U. op BRT-TV, 19 augustus 1982, kwamen Leopold Lippens (CVP-burgemeester van Knokke en beheerder van de N.V. Compagnie het Zoute, de voornaamste immobiliënmaatschappij in Knokke en tevens eigenaar van het gebied in kwestie) en Raf De Clercq (VU-volks- vertegenwoordiger en oppositie-ge- meenteraadslid) aan het woord. Toen bleek het te gaan om plannen voor de inplanting van een prestigieuze jacht- haven middenin het 115 ha grote duin-

gebied tussen het Zoute en het Zwin. De plannen, waarvan de verantwoor- delijkheid doorgeschoven werd naar de "Ontwikkelings-en Investerings- maatschappij" met fictief adres te Damme besloegen ongeveer 25 ha.

Naast de eigenlijke haveninfrastruk- tuur werd een palendorp voorzien met 100 woonblokken met 900 woon- gelegenheden. De idee van een jacht- haven aan de Oostkust sluimert reeds jaren. Aanvankelijk werd ze voorna- melijk door E. Desutter (CVP-volks- vertegenwoordiger, oud-burgemeester van Knokke-Heist en langs zijn echtgenote verbonden met een tweede Knokse immobiliënmaatschappij, de groep Cauwe) verdedigd als een com- pensatie voor de toeristisch-eco- nomisch nadelige gevolgen van de uitbouw van Zeebrugge op de deel- gemeente Heist. Een jachthaven in het Zoute beantwoordt echter hele- maal niet aan de oorspronkelijke doelstellingen en bedreigde een waardevol natuurgebied, op zichzelf een troef voor de gemeente. Het

verlies ervan zou het evenwicht tussen natuur en een opdringerige bebouwing onherroepelijk schaden. Tot éénieders verwondering verdedigde Desutter de optie van een jachthaven in het Zoute, daar waar zijn politieke achterban in Heist ligt. Alleen de verregerende verstrengeling van lokale politiek en de belangen van de immobiliënmaatschappijen kon deze evoluties verklaren. Men beriep zich op een vroeger Algemeen Plan van Aanleg van de gemeente Knokke uit 1966, dat voor het westelijk gedeelte van dit gebied open en half-open bebouwing voorzag. De gemeente Knokke was evenwel nooit ingegaan op verzoeken tot aanpassing van dit A.P.A. aan de voorschriften van het in 1977 bekrachtigde gewestplan, dat het gebied als natuurgebied met wetenschappelijke waarde beschreef. De aktie geraakte in een stroomversnelling...

Een perskonferentie met de medewerking van de Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen einde september 1982 vond een ruime weerklank. Naast bijdragen in zowat alle kranten, kreeg de problematiek ook aandacht in de TV-programma's Panorama (BRT) en Autant Savoir (RTB). Zowel regionale als nationale politici werden om hun steun verzocht voor het afhandelen van de rangschikkingsprocedure. Vanuit verschillende partijen werd dit verzoek unaniem gesteund: het Westhoekschandaal was duidelijk nog niet verteerd! De verschillende reakties hielden de Zwinbosjes twee maanden in de pers. Vanuit de aktiegroep werden verschillende methoden geprobeerd om de aandacht in de publieke opinie levendig te houden en zo de ondertekening van de procedure door Poma af te dwingen; een petitieaktie, brieven naar alle mogelijke instanties en politici, een beroep op vele Vlaamse milieu- en actiegroepen om de leden van de Vlaamse Executieve met een ver-

zoek tot rangschikking van dit landschap aan te schrijven, talrijke informele kontakten, o.a. met natuurbeschermingsverenigingen over de grens, een initiatief voor een motie in het Europees Parlement. Een aantal actiemiddelen werden nog achter de hand gehouden in een voorzichtig geplande en over een lange periode uit te smeren actie. De bedoeling was zo lang mogelijk en in alle mogelijke facetten de problematiek naar de publieke opinie door te schuiven. Uiteindelijk besliste de Vlaamse Executieve op woensdag 9 februari 11. tot de definitieve rangschikking van de Zwinbosjes als landschap.

Een langdurige samenwerking tussen verschillende aktiegroepen in éénzelfde streek had duidelijk zijn vruchten afgeworpen. Gezamenlijke planning en uitvoering van de aktie bleek zoveel efficiënter. Velen droegen in mindere of meerdere mate een steeds belangrijk steentje bij, via inventarisatie van fauna of flora of via administratief werk. Het bleek dat zogenaamde zuivere natuurstudie-verenigingen en meer op aktie ingestelde milieugroepen, die elkaar reeds al te dikwijls in het haar zitten overal te lande, elkaar zeer goed kunnen aanvullen. Misschien is dit wel de belangrijkste les uit de hele aktie. Binnenkort toetsen we de wil om dit samenwerkingsverband verder te zetten bij het aanpakken van niet minder belangrijke milieuproblemen in de streek: het buffergebied tussen Heist en het industriegebied van Zeebrugge, de milieunormen in dit industriegebied, de Tolpaartpolder te Knokke, de geplande zandwinning van de N.V. Stagro (bekend van in de Moeren) in Lapscheure en de planning van aktie en studie voor het grensoverschrijdend landschapspark van de Zwinstreek, samen met de Natuurbeschermingswacht Duumpje uit West-Zeeuws-Vlaanderen.

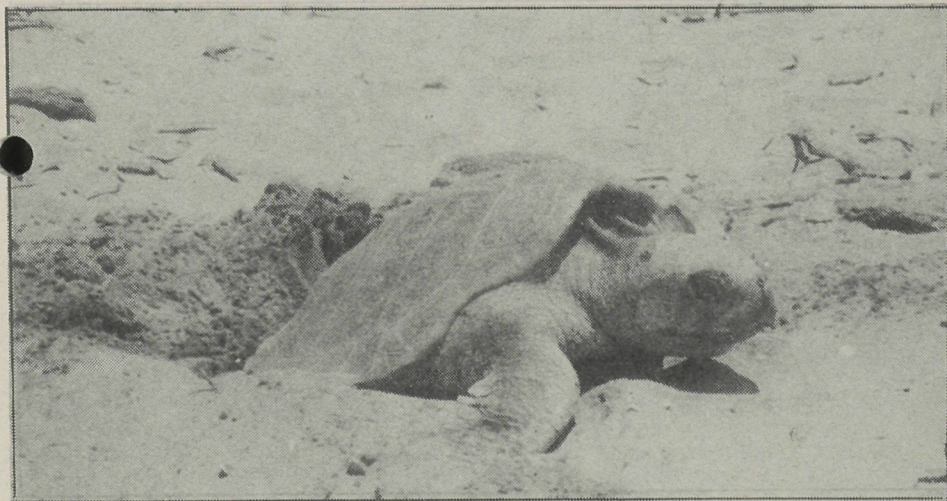
KRANTENARTIKEL LEIDT TOT ZEESCHILDPADSLACHTING

André Van Hecke

In de gehele wereld verspreid leven er 7 verschillende soorten zeeschildpadden in bijna alle tropische en subtropische zeeën. Het is hoofdzakelijk door dit smopoliet voorkomen dat deze diergroep heel wat problemen met zich meebrengt om internationale en op elkaar afgestelde beschermingsmaatregelen te doen uitvoeren, om over het wettelijke toezicht op de uitvoering van deze besluiten nog maar te zwijgen. Vanwaar nu eigenlijk deze moeilijkheid?

Tijdens hun "dagelijkse leven" zwerven de zeeschildpadden (met uitzondering van de platte soepschildpad (*Chelonia depressa*) vrij verspreid rond in de oceanen zonder aan een bepaalde plek

gebonden te zijn. Dit gedrag verandert in het voorjaar wanneer ze zich gaan voortplanten. Dan groeperen ze zich op vaste plaatsen in de ondiepe kustwateren juist vóór hun specifieke legstranden. Na de paring moeten de wijfjes dan aan land komen om op de zanderige stranden hun eieren te leggen. Over de gehele aarde zijn er vele honderden van deze geschikte en voor de soort specifieke legstranden die uiteraard ressorteren onder verschillende landen met elk hun eigen regering. Dit maakt het opstellen van gelijklopende beschermingsmaatregelen er niet gemakkelijker op. Het gevolg is dat in het ene land (b.v. Suriname) het vangen van zeeschildpadden geheel verboden is, terwijl in het buurland de slachtingen onbeperkt plaats vinden!

Bedreigingen

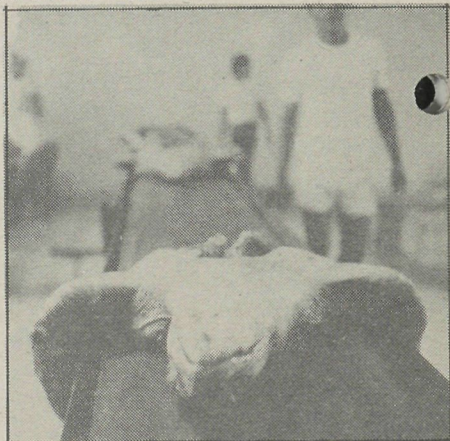
Het aan land komen van de zeeschildpadwifjes, voor het afleggen van de eieren, is voor hen een zeer kritieke fase omdat ze dan heel gemakkelijk kunnen gevangen worden. Wanneer dit door de autochtone bevolking (voor eigen consumptie) gebeurt, voor wie de dieren en ook de eieren soms de enige belangrijke voedselbron vormen, zou men dit nog kunnen begrijpen. De kustbewoners, die zich in leven hielden door zeeschildpadden te eten, hadden weinig invloed op de totale zeeschildpadpopulatie al dient hier onmiddellijk aan toegevoegd dat toen de natuur zelf als voedselbron werd gerespekteerd.

Toen de Europese zeevaarders, tijdens hun lange reizen over de wereldzeeën allerlei eilanden aandeden om hun voorraden aan te vullen en ook massaal zeeschildpadden begonnen te vangen, kwam er een kentering in de zaak. Erger werd het toen de huidige westerse wereld interesse begon te krijgen voor delicatessen. Zeeschildpadsoep en -biefstuk mocht in geen enkel klasserestaurant op de spijkskaart ontbreken en omeletten van schildpadeieren waren het nec plus ultra!

Door het aldus in de belangstelling komen van de zeeschildpadden waren er sommigen die vaststelden dat uit de rugschilden interessante en begeerde handelsvoorwerpen konden gemaakt worden. Door de toenemende welvaart is de vraag naar produkten van zeeschildpadden zo groot dat er jaarlijks tienduizenden gedood worden. Voeg hierbij nog de cultivering en in rekreatie nemen van hun legstranden en de balans helt vlug over naar "total destruction". Recent wetenschappelijk onderzoek van de

I.U.C.N. (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources) heeft aangetoond dat van de 7 bestaande soorten zeeschildpadden er 6 reëel met uitsterven bedreigd worden. Een speciale werkgroep, in 1979 opgericht door het I.U.C.N. en bestaande uit een aantal zeeschildpadspecialisten, houdt zich nu bezig met het bestuderen en het geven van adviezen rond deze waardevolle groep reptielen.

Het gevolg daarvan is nu dat beetje bij beetje sommige regeringen ingrijpen op hun voorstellen en aldus de vangst en handel in zeeschildpadden aan banden wordt gelegd of soms volledig verboden. Toch gebeurt het nog dat een bepaald land (zoals verderop in dit artikel) zijn zeeschildpadden in de strengste beschermingsklasse van haar natuurbeschermingswet opneemt, doch de controle en het toezicht op de naleving van het verbod om zeeschildpadden te vangen, niet toepast. Hierbij kan dan de inbreng van de gewone burger, die op deze wan-toestand gewezen wordt, een uiterst belangrijke rol gaan spelen. Wanneer hij zijn protest op papier laat gelden, samen met deze van de natuurbeschermers, kan er baanbrekend werk verricht worden.

De Warana-slachting

In "The Times of India" van 10 november 1976 werd een artikel gepubliceerd over een uiterst interessante en toevallige ontdekking van een legstrand van de Pacifistische dwergzeeschildpad of Warana (*Lepidochelys olivacea*) bij Gahirmata in de deelstaat Orissa aan de Golf van Bengalen in India. Een joernalist maakte met veel ophef melding van het feit dat op een tijdspanne van 3 weken 158.171 vrouwelijke Warana's op het strand werden geteld! Deze publikatie had tot noodlottig gevolg dat stropers en vissers naar deze rijke legstranden werden gelokt en... het onheil was geschied!

Een half jaar later werd in "The Industan Times" van 24 april 1977 over ditzelfde strand een nieuw

artikel geschreven dat verslag bracht over de uitgevoerde slachtpartijen. Zo stelde een onderzoeker vast dat op één dag 478 dode Warana's aanspoelden. Er werden 12 vissersbootjes voor de kust geteld. Twee werden er gecontroleerd en deze bleken vol met gevangen zeeschildpadden te zijn geladen. De aangespoelde dieren waren op het dek gestikt, omdat ze een te groot gewicht boven zich hadden gekregen van andere opgestapelde Warana's. De vissers hadden ze dan simpelweg op zee gegoooid. Anderen vingen zoveel zeeschildpadden dat hun bootjes dreigden te zinken en ook hier wierp men dan maar de dode dieren overboord.

In de "Marine Turtle Newsletter" van december 1982 maakt men melding van het feit dat in de deelstaat Orissa in India elk jaar duizenden

en duizenden Warana's worden gedood en de situatie er dramatisch is geworden. Niet alleen worden, ondanks het bestaan van wettelijke maatregelen om commerciële exploitatie tegen te gaan, zeeschildpadden gedood, maar daarenboven laat men de dieren nog onnodig lijden door ze levend te villen. Bewijs hiervan volgende vaststelling uit het rapport van J. Vijaya: "In januari 1982 kwam ik 's morgens aan op de markt in Calcutta met de bedoeling inspectiewerk te verrichten voor de Chelonian Group van de I.U.C.N. Ik zag verscheidene Warana's op hun rug liggen, de flippers met draad vastgebonden. Hun ogen puilden uit vanwege de druk als gevolg van het dragen of wekenlang in deze onnatuurlijke houding liggen. Drie rijke klanten wilden "vers" zeeschildpadvlees kopen en dus werd een wijfje over de grond aangesleept. De jonge 'slager' nam zijn mes en scherpte het nog even aan. Hij boog zich voorover en sneed met vaardige hand langs de randen van het buikpantser, daarbij de wild zwaaiende flippers en de verwoed (naar de hand met het mes) bijtende bek van de schildpad ontwijkend. Het bloed stroomde hevig toen het buikpantser van het lichaam gescheurd en getrokken werd en het trillende inwendige bloot kwam te liggen. Het zwaaien van de flippers en het bijten ging door maar nam af toen de ingewanden verwijderd werden en het vlees uitgesneden was om afgewogen te worden. De doodstrijd van het dier had volle tien minuten geduurd. Uit de zeeschildpad werd dan nog een groot aantal eieren (zonder schaal) gehaald en in een mand gelegd om verkocht te worden. Alleen het pantser werd weggegooid en niemand van de omstanders maakte enige drukte om het lijden van het dier."

De eierroof, door de volledige plundering van nesten op de legstranden, wordt in de hand gewerkt door restauranthouders en hoteliers die het als een lekkernij beschouwen omeletten van zeeschildpadden te serveren.

Aktie

Tegen deze uitmoordingen dient met klem geprotesteerd en gereageerd te worden. Daarom heeft de Commissie Bedreigde Amfibieën en Reptielen van de Nederlandse Vereniging Lacerta, die eveneens al deze Indiase gegevens toegezonden kreeg, een actie op touw gezet. Er werd een ontwerp-brief als petitieactie opgesteld om de tussenkomst te vragen van Mevrouw Indira Gandhi, Eerste Minister van India. Diegenen die willen helpen om enkele handtekeningen te verzamelen, kunnen gratis het Warana-bundeltje bekomen bij André Van Hecke, Eglantierlaan 39 te 2630 Aartselaar. Mogen de overblijvende Warana's ook op uw steun rekenen?

Studiedag Bond Beter Leefmilieu

Op zaterdag 9 april e.k. organiseert de BBL een studiedag vanaf 10 u. in de spiegelzaal van het I.C.C., Meir 50 te Antwerpen. Thema's zijn de rol, werking, werkwijze en structuur van de Bond Beter Leefmilieu. De dag gaat door onder het voorzitterschap van Professor dr. L.P. Suetens en is opgevat als een graadmeter van "hoe de leden denken over BBL".

Bondig geformuleerde voorstellen rond deze thema's kunnen schriftelijk op het sekretariaat worden ingediend, ten laatste op 25 maart 1983.

EKOLOGISCH KOLONIALISME

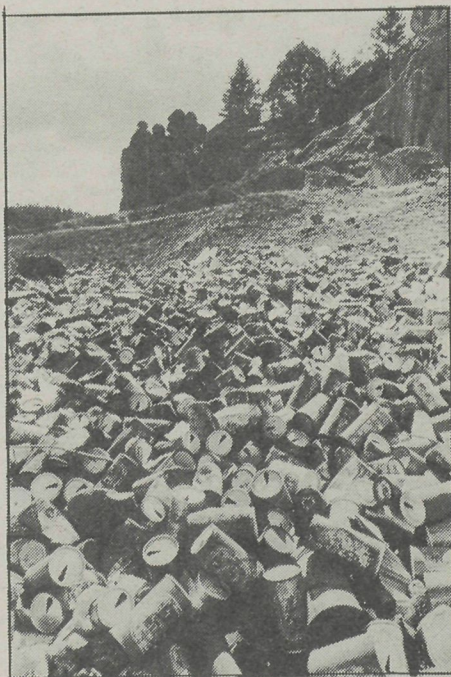
Annelies Hermans (1)

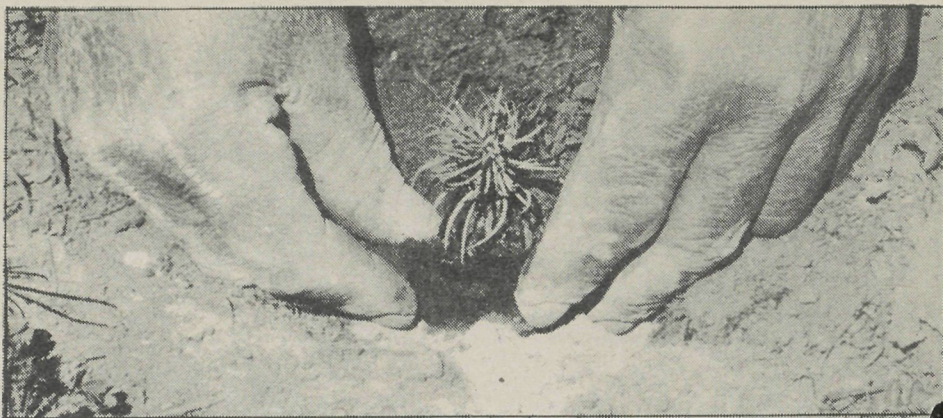
Puerto Rico, een tropisch eiland in de Caraïbische zee, roept associaties op met wuivende palmen en witte stranden en prachtige koraalriffen. Helaas beantwoordt de werkelijkheid niet aan deze associaties: Puerto Rico staat bomvol met zware industrieën en is daarom ook zeer vervuild. Vanaf de vijftiger jaren maakte het eiland een zeer snelle industriële ontwikkeling door. Op de zuidkust verrezen grote petrochemische industrieën die lucht, aarde en water vervuilden. Rond 1965 gold Puerto Rico als één van de grootste farmaceutische Noordamerikaanse complexen. Zeven jaar later, in 1972, werden er maar liefst 42 farmaceutische fabrieken geteld. Deze fabrieken liggen over het hele eiland verspreid, maar de meeste aan de noordkust, precies boven het grootste zoetwaterbekken van het eiland. Evenals de petrochemische industrie op de zuidkust vervuult de farmaceutische industrie het milieu in een zeer ernstige mate. Beide industrieën beschikken niet over plaatsen waar zij het afval kunnen storten. Integendeel, afval wordt open en bloot de lucht in geblazen, in zee geloosd of op het land gestort.

De belangrijkste gevolgen voor het milieu zijn: het ondergrondse zoetwaterbekken verzilt, al in 1974 werd er zeven maal zoveel zwaveldioxide de lucht ingeblazen als in de gehele Verenigde Staten; door lozing van het koelwater van elektrische krachtcentrales in zee is het biologische leven voor de kust verstoord (het koelwater is namelijk enkele graden warmer dan de zee); de landbouw wordt aange-

tast, met name het suikerriet en de ananas lijden onder de zwaveldioxide en het ethyleen in de lucht, alle rivieren en andere oppervlaktewateren zijn ernstig vervuild.

De laatste jaren zijn er per ongeluk tonnen ruwe olie op de kust terecht gekomen. Massale vissterfte en vervuilde baaien waren het gevolg, tientallen personen zijn vergiftigd en moesten worden opgenomen in het ziekenhuis. Als dank voor de gastvrijheid die de Puertoricaanse regering aan Noordamerikaanse firma's geboden heeft (in de vorm van voordelige belastingstarieven, lage uitvoerheffingen, enz.) laten deze firma's zoveel schillen en dozen achter dat de bevolking regelrecht in zijn bestaan bedreigd wordt.

Hoewel 25 jaar zware industrie grote en vaak onherstelbare schade heeft toegebracht aan het milieu, lijkt het einde van dit alles nog niet in zicht. De ontdekking van nieuwe hoeveelheden zware metalen en mineralen, doet het ergste vrezen. De reeds bestaande exploitatie van koper, goud en zilver zal worden uitgebreid. De winning van nikkel en kobalt wordt ter hand genomen. Deze metalen zijn onmisbaar voor de Noordamerikaanse industrie (kobalt is bovendien onmisbaar bij het opwekken van kernenergie). Een even onmisbare rol voor de industrie hebben de zogenaamde strategische mineralen als mangaan en titanium. Noordamerikaanse firma's staan al klaar om deze kostbare metalen uit de grond te halen en ze tegen zeer voordelige tarieven naar de States te voeren. Bovendien is het vermoeden gerezen dat deze firma's de Puertoricaanse regering beduvelen bij de opgave van de ontdekte hoeveelheden en dat de juiste hoeveelheid verzwegen zou worden om de toch al belachelijk lage exploitatie- en uitvoerbelastingen te ontduiken. Tegen deze hele gang van zaken is een protestbeweging ontstaan. De bevolking, die er trouwens financieel ook niet beter op is geworden (minder dan 5 % is werkzaam in de petrochemische en

farmaceutische industrie), maakt zich ernstig ongerust over de steeds maar groter wordende vervuiling. Landbouw en visserij, van oudsher de middelen van bestaan op Puerto Rico, worden onmogelijk gemaakt. Zowel direkt als indirect loopt de gezondheid van de bevolking gevaar. Vergiftigingsverschijnselen en een bewezen verband tussen kanker en het vervuile milieu, tonen dit aan.

Al meer dan tien jaar voert de "Mision Industrial de Puerto Rico", de milieubeweging van Puerto Rico, strijd tegen de Noordamerikaanse regering. Door middel van activiteiten als het verzamelen van kennis over de vervuiling, het organiseren van hulp aan slachtoffers van de vervuiling, probeert zij de bevolking te mobilizeren. In 1981 stelde zij in de dekolonisatiecommissie van de Verenigde Naties de praktijken van de Noordamerikaanse firma's aan de kaak als een nieuwe vorm van kolonialisme: het ekologisch kolonialisme.

Annelies Hermans is verbonden aan Alerta, Informatie over Latijns Amerika, Nieuwe Herengracht 29, 1011 RL Amsterdam

Korte berichten

Werkgroep Leefmilieu aktief te Koekelare

De groene jongens en meisjes zitten niet stil te Koekelare. Ondanks de beperkingen die het vrijwilligerswerk met zich meebrengt, lukte de Werkgroep Leefmilieu erin om in 1982 geslaagde acties te voeren rond selektief inzamelen van papier (60.000 kg), onkurken (3000 kg) en kwikoxide-batterijen. Ook werd naar de gemeente toe gewerkt om tot een betere groenvoorziening te komen; uit de gedane aanplantingen blijkt dat de overheid wel oren had voor de eisen van de milieu-activisten. D.V.M.

PCB-oliën

Naar aanleiding van een vraag van de milieugroep SALEM omtrent de mogelijke illegale en milieuonvriendelijke praktijken van de firma Pauwels te Mechelen met PCB-oliën, antwoordde minister Lenssens dat de desbetreffende firma overeenkomstig de verkoopsovereenkomst PCB bevattende transformatoren terugneemt.

De vloeibare afval, d.w.z. Clophen PCB-bevattende olie, wordt in vaten gepompt en vervolgens toevertrouwd aan een verwerker.

De vaste afvalstoffen (vnl. koper en ijzer) worden opgehaald door een schroothandelaar en containerfirma van oude metalen.

De minister stelde dat door de firma werd bevestigd dat nooit PCB-bevattende olie werd verkocht of aangeboden aan een niet-erkende verwerker en dat nooit wordt gestort.

Eveneens beloofde de minister dat de OVAM nauwlettend toezicht zal uitoefenen op de naleving van het afvaldekreet en van de wet op het giftige afval.

R.B.

Buurtwerk de Straatmus op straat ?

Zoals vermeld in een vorig nummer van dit blad, is er te Leuven sinds lange tijd een konflikt tussen het Buurtwerk de Straatmus enerzijds en de erfgenamen van barones de Walque anderzijds.

Na stellige beloften van de Stad Leuven en de bouwmaatschappij Heuvelhof dat zij het huis in de Jozef-II-straat te Leuven zouden aankopen en ter beschikking stellen, was de Straatmus het huis ingetrokken, had het opgeknapt en had er haar werking georganiseerd. Eén van de resultaten is onder meer de aanleg van een woonerf in de Jozef-II-straat.

Op 8 februari jl. werden de partijen opgeroepen om voor de vrederechter te verschijnen. Tot een uitspraak kwam het echter nog niet. De vrederechter houdt de zaak in beraad en stelde dat ze het spijtig zou vinden dat na de uitdrijving van het Buurthuis er toch een akkoord zou komen tussen de partijen: Immers, dan is de Straatmus hiervan het slachtoffer.

De Straatmus stelt de hele zaak ruimer: voor hen kadert dit in de leegstand en verkrottingsproblematiek in de stad, waar momenteel een 700-tal huizen leeg staan. De Straatmus denkt dan ook hieromtrent acties te voeren.

R.B.

Korte berichten

Smeethof en Akkermans

De geschiedenis van het Smeethof zal in de annalen van de natuurbescherming als een donkere passage te boek staan. Op dit 169 ha grote natuurgebied werden op korte tijd 51 ha bos geroid, 30 ha gedraineerd, 12 km oude dreven en 7 km houtkant geroid. Dit terwijl het gebied op het gewestplan als natuurgebied is aangeduid en de werken zonder vergunning werden uitgevoerd. Logisch voor de Werkgroep Isis om uit zijn slof te schieten en redenen te over voor de overheid om op te treden? Dat dacht u maar!

Minister Akkermans liet in een brief weten aan de raadsman van de aktievoerders dat de bestemming van het gewestplan, nl. natuurgebied, behouden blijft en de herstruktureringwerken gebeuren in funktie van deze bestemming. Dat dergelijke uitspraak van de minister, die nota bene met natuurbescherming belast is, de Werkgroep Isis in het verkeerde keelgat is geschoten, hoeft geen betoog. Men trok zijn konklusies en Isis is naar het gerecht gestapt.

Wie er aan het langste eind zal trekken, zal de toekomst uitwijzen, maar ondertussen zijn de verwoestingen geschied. Arm Vlaanderen!
Inl.: ISIS, Molhemstraat 35,
3570 Peer - 011/735 532

D.V.M.

Werkgroep Natuurbehoud Vlaanderen

In Vlaanderen hebben de diverse natuurbehoudsverenigingen de handen in elkaar geslagen en een 'Werkgroep Natuurbehoud Vlaanderen' opgericht. Deze is ontstaan door het in elkaar

*een typisch instrument
tot natuurbescherming
in Vlaanderen anno 1982 / 83...*

vloeien van de Vlaamse tak van het Nationaal Verbond voor Natuurbescherming, dat jaarlijks de nationale natuurbeschermingsdag organiseert, langs de ene kant en van de sektor Natuurbehoud van de Bond Beter Leefmilieu langs de andere kant. Beide overlappen elkaar enigszins.

Natuurbehoud Vlaanderen besloot aldus om de krachten te bundelen en eensgezind naar buiten te komen. Er zijn redenen genoeg om zich ongerust te maken : van een officieel Natuurbehoudsbeleid is er in Vlaanderen nauwelijks nog sprake.

Enkele belangrijke taken van de werkgroep zijn :

- waar nodig standpunten bepalen
- onderlinge kontakten en doorstroming van ideeën bevorderen
- voorstellen doen aan het Nationaal Verbond (natuurbeschermingsdag)
- zorgen voor een eigen inbreng van de sektor natuurbehoud in BBL-VL.
- kontakten met natuurbehoud in Wallonië en andere landen verzorgen.

Aan dit overleg over natuurbehoudsproblemen op Vlaams niveau kunnen

Korte berichten

alle verenigingen deelnemen die zich effectief met natuurbehoud bezighouden, en op eigen initiatief toetreden tot de werkgroep. Het secretariaat bevindt zich in de Aarlenstraat 25, 1040 Brussel

M.B.

Stadsproject in kleuren

V.Z.W. Uiting wil muren, huizen, gebouwen e.a. objecten, in samenspraak met alle betrokkenen, verantwoord beschilderen, om de stad aangenamer en kreatiever te maken. Alle ideeën in verband met te beschilderen objecten, het schilderen zelf, opslagruimte voor de vereniging, kortom om het even welke ondersteuning is welkom bij de v.z.w. Uiting, Bosduif 24, 2018 Antwerpen.

Een ludiek initiatief dat zeker onze sympathie verdient !

L.G.

MIECOC en de Kalverhage te Melle

MIECOC (een naam die biezonder vlot op de tong ligt !) staat voor milieu-, informatie-, edukatie- en onderzoekscentrum. Dat centrum versprekt niet louter informatie, maar spoort via de plaatselijke bevolking milieudelikten op, onderzoekt deze en geeft ze aan de bevoegde instanties door. De v.z.w. is gehuisvest op de Kalverhage, terreinen van de N.M.B.S. waar de vereniging ook "doorlopend wetenschappelijk onderzoek doet tot het behoud van de bestaande biotoop". Miecoc doet een oproep tot alle mensen die willen meewerken aan het landschappelijk onderzoek van de gemeente Melle. Ook nieuwe leden

zijn uiteraard welkom.

V.Z.W. MIECOC

Caritasstraat 11
9230 Melle

L.G.

Toenemende stroperij door jagers

Het Coördinatie Comité voor Bescherming van Vogels (CCBV) maakt zich ongerust. Ondanks een voortreffelijke jachtwetgeving blijven nog heel wat jagers schieten op beschermde vogels zoals snippen... of houden ze de onwettige loerjacht op eenden bij duisternis. Er waren talloze meldingen van deze vormen van stroperij. Voor de zoveelste keer werd er bij minister Akkermans aangedrongen om een degelijker controle te organiseren. Tevens wordt de educatieve stickeractie met de Houtsnip als symbool verdergezet teneinde deze spijtige jagersmentaliteit eindelijk de wereld uit te helpen.

M.B.

Dokumentatiecentrum te Tienen

Het centrum Natuur en Landschap en het natuurdokumentatiecentrum deelt mee dat zij ook geopend zijn elke vrijdagavond van 19.30 uur tot 20.30 uur. Men kan er dan terecht met vragen voor exkursies, raadplegen van stafkaarten, enz. Tevens wordt van 11 tot 29 mei een natuurachttiendaagse georganiseerd in Tienen, waarover later meer in dit blad.

Inl. Info-Centrum, Gilainstraat 1,
3300 Tienen - 016/81 40 78

D.V.M.

Publikaties

Zeehonden en de jacht

Wie iets dieper wil ingaan op de zeehondenjacht en zijn gevolgen voor de zeehond als zeeroofdier moet het gezamenlijk themanummer lezen dat Het Wieltje (het contactblad van de Wielewaaljongeren en de B.J.N.) en Eliomys (het tijdschrift voor zoogdierkunde), tesamen hebben uitgegeven.

Naast de biologische benadering van de zeehond wordt de economische betekenis ervan in de specifieke Canadese situatie behandeld. Tevens wordt de vergelijking gemaakt met de zadelrob en de klapmuts die eveneens sterk bejaagd worden. Er komen een aantal standpunten van zowel voor- als tegenstanders van de jacht aan bod en ooggetuigenverslagen werden opgenomen. Te bestellen (50 Blz. - 70 Fr.) via rek. 000 - 0041704 - 91 van De Laender Jos, Driebundelstraat 19, 9200 Wetteren, met vermelding : zeehonden nummer Eliomys.

M.B.

Afvalproblemen, milieubeleid en de maffia

Dit boekje werd uitgegeven door de v.z.w. Beter Leefmilieu Westhoek. Het is uiteenlopend van inhoud en behandelt zowel de problematiek vanuit het storten van afval (met bespreking van de OVAM, als een benadering vanuit de kriminologie) als de mogelijkheden van het selekteren, recykleren en verwerken van afval. Een ander hoofdstuk gaat over de vaste afvalverwerking in West-Vlaanderen.

Hoofdstuk drie gaat over de milieuproblematiek te Knokke (met klemtoon op de duinenproblematiek) en het boekje sluit af met enkele milieutips en een bibliografie.

Het is verkrijgbaar bij de v.z.w. Beter Leefmilieu Westhoek, Begonialaan 6, 8160 Diksmuide.

R.B.

geen lood in benzine

Het Europees Milieubureau en de BEUC, de Europese Unie van de Consumentenverenigingen hebben naar aanleiding van hun gezamenlijke actie een 'Discussie Dokument over Lood in Benzine' uitgegeven.

De brochure benadert het probleem vanuit het oogpunt van de volksgezondheid en belicht zijn implicaties voor de petroleum- en automobieliindustrie en voor de konsument. Een vergelijking met landen die reeds maatregelen treffen maakt het geheel zeer overzichtelijk. Jammer genoeg is het dokument (46 Blz. - 250 Fr) enkel in het Engels en Frans te krijgen.

Te bestellen : BEUC, Koningsstraat 29 29 ,bus 3, 1000 Brussel, tel 02/218.30.93

M.B.

rapport konferentie zure regens

Het rapport van de Konferentie over de zure regens, gehouden te Stockholm van 21 tot 30 juni 1982, is klaar. Het bevat de volledige verslagen van de vergaderingen met specialisten terzake en van de ministerkonferentie die daar op volgde. Tevens werd een lijst bijgevoegd met deelnemers en waarnemers.

Publikaties

Het rapport vervangt de eerste versie, die voorlopig werd verspreid.

Inl.: The Swedish Society for
Conservation of Nature
Kungsholms Strand 125
112 34 Stockholm
Sweden

D.V.M.

De zee is ons een zorg

Dit is de titel van een nieuw werkje dat uitgegeven is door de Werkgroep Noordzee.

Het bevat tekeningen van de hand van Nederlandse tekenaars. Een korte tekst zet uiteen hoe de Noordzee met tegenstrijdige belangen te kampen heeft: vervuiling door olie, chemisch en radio-actief afval, winning van olie en gas uit de bodem, scheepvaart en visvangst.

Het boekje brengt de sombere kanten van de Noordzee in beeld en wat de Werkgroep Noordzee er als milieu-organisatie aan probeert te doen.

"De zee is ons een zorg" is verkrijgbaar bij de Werkgroep Noordzee, Damrak 37, Postbus 723, 1000 AS Amsterdam, Nederland.

R.B.

Oosterschelde, gouden rand van de zee

Dit 32 pagina's tellende werkboekje is een uitgave van de edukatieve werkgroep Oosterschelde. Het belicht op een overzichtelijke wijze de problematiek van het al dan niet afsluiten van deze zee-arm, de rijke fauna en flora die er voorkomt, en de problemen die de recreatie (vissen, varen...) met zich meebrengt voor dit ekologisch zeer waardevolle gebied.

Zoals het hoort voor een werkboekje, bevat het tevens een lijst met vragen en opdrachten. Het is zeer goed bruikbaar in het middelbaar onderwijs. Te verkrijgen bij :
EDUKATIEVE WERKGROEP OOSTERSCHELDE
Postbus 33, 4400 AA Yerseke,
Nederland. Prijs :
Fl. 2,50(± 50 Fr)

D.V.M.

Over de sociale en economische bosfunctie

Het Bestuur van Waters en Bossen en het Onderzoekscentrum voor Bosbouw publiceerden drie rapporten van de Werkgroep Sociale en Economische betekenis van het bos, nl. "De bosfunktionalisering", "De bepaling van de sociale bosfunctie" en "Het kapverbod".

Deze degelijke studies zijn zeer nuttig voor al de verenigingen die werken rond het bos, in de ruimste zin van het woord, maar zijn helaas op een zeer beperkte oplage gedrukt.

Inl.: Onderzoekscentrum voor Bosbouw,
Geraardsbergsesteenweg 267
9231 Gontrode/Melle
tel. 091/52 21 13

L.G.

Portret

REGIONALE AKTIEGROEP LEEFMILIEU DENDER EN SCHELDE

Sinds eind 1973 verdedigt Raldes de milieubelangen in het gebied dat samenvalt met de gewestplannen Dendermonde en Aalst. Alhoewel de vereniging dit zeer ruim ziet (natuurbescherming, bestrijding van vervuiling, milieu-edukatie) is Raldes "gespecialiseerd" in hinderlijke bedrijven en Ruimtelijke ordening. Hierbij wordt vooral gebruik gemaakt van administratieve kanalen, inschakeling van de pers en van juridische middelen.

Men heeft er steeds naar gestreefd dat er in elke gemeente van het werkingsgebied een plaatselijke leefmilieuwerking zou zijn. Hierbij speelt Raldes niet alleen een coördinerende rol, maar heeft ook specifieke aandacht voor de "gaten" op de kaart.

Tevens zijn in de beheerraad specifieke werkgroepen (Wielewaal, Dender-aktiekomitee), naast specialisten jurist, energiedeskundige...) vertegenwoordigd. Recent wordt ook gestreefd naar een ruimer samenwerkingsverband daar in de rand van de milieubeweging tal van actiegroepen ontstaan zijn en het milieubesef bij het klassieke verenigingsleven groeit. Ook hiermee zoekt Raldes voeling te krijgen.

Sinds augustus '82 werd een Milieucentrum geopend te Aalst waar de permanente gevestigd is.

RALDES

Financieel is Raldes te rangschikken in de categorie "zwak": bronnen van inkomsten zijn lidgelden, subsidies van het ministerie, giften en verkoop van materiaal. Streefdoel is dat de werking mogelijk blijft, zonder overheidssteun.

De vereniging doet niet alleen aan actie, maar besteedt ook aandacht aan milieustudie. Niet alleen wordt een krantenknipselarchief bijgehouden en beschikt men over een verzameling wetenschappelijke en juridische werken maar er werd ook studeerwerk gepresteerd rond specifieke onderwerpen: zo onder meer rond de Oude Dender te Dendermonde, de Kalendijk, verkeerssituatie in het arrondissement Dendermonde, een milieulessenpakket. Momenteel is druk bezig aan een zwartboek omtrent anomalieën en schendingen van de gewestplannen. Dit gebeurt in samenwerking met de Milieufederatie Oost-Vlaanderen.

Het sekretariaat bevindt zich :
Kapelleomvang 23 9390 Herdersem
(Aalst).

Het milieucentrum is gevestigd in
De Ridderstraat 28 9300 Aalst.
tel 053 / 78 89 81

D.V.M.

**MILIEURAMA IS HET POPULAIR
MAANDBLAD VAN DE BOND BE-
TER LEEFMILIEU-VLAANDEREN.**

Redactie en administratie:

Aarlenstraat 25, 1040 Brussel.

Tel.: 02/230.94.10

Jaarabonnement: 300 fr. te storten
op rekeningnummer 427-9082201-
48 van de Bond Beter Leefmilieu-
Vlaanderen.

Steunabonnement: 500 fr.

Abonnement buitenland: 350 fr.

**Cultureeljongeren-paspoort, Plus-
drie-pas, Cultureel paspoort anders-
valieden:** 240 fr.

Los nummer: 40 fr.

Hoofdredakteur:

Dirk Van Melkebeke

Verantwoordelijke Uitgever:

Roeland Dirks

Medewerkers:

Lieve Grauls, Rudi Bollaerts, Martin
Besieux.

Lay-out:

Inhoud

EDITORIAAL

Roeland Dirks ...3

LEZERSBRIEVEN EN REAKTIES ...4

Nog Meer Kerncentrales,
Da's Geen Werk

Eddy Cautaeers ...5

Crematorium of Luchthaven
te Lochristi - Oostakker ?

Johan Schelstraete ...9

FLITSEN ...14

Afvalverwerking in de
stad Gent

Dirk Van Melkebeke ...15

Zwinbosjes : een balans

Dirk Vogelaers ...19

Krantenartikel leidt tot
zeeschildpadslachting

André Van Hecke ...23

Ekologisch Kolonialisme

Thijs Hermans ...27

MILIEURAMA

Milieurama is het maandelijks tijdschrift van de Bond Beter Leefmilieu-Vlaanderen v.z.w.

Een algemeen milieublاد dat een breder doel heeft dan slechts een klubblad te zijn, ontbrak tot voor kort in Vlaanderen. Deze rol van breed formatiemedium, maar heeft ook specifieke aandacht voor de "gaten" op de kaart.

Tevens zijn in de beheerraad specifieke werkgroepen (Wielewaal, Denderaktiekomitee), naast specialisten jurist, energiedeskundige...) vertegenwoordigd. Recent wordt ook gestreefd naar een ruimer samenwerkingsverband daar in de rand van de milieubeweging tal van actiegroepen ontstaan zijn en het milieubeseef bij het klassieke verenigingsleven groeit. Ook hiermee zoekt Raldes voeling te krijgen.

Sinds augustus '82 werd een Milieucentrum geopend te Aalst waar de permanente gevestigd is.

Dat dit geen holle slogan is, blijkt reeds uit de groeiende belangstelling van het publiek maar nog duidelijker in het buitenland, waar grote milieurorganisaties het overheidsbeleid daadwerkelijk beïnvloeden

En krantenknipselarchief bijgehouden en beschikt men over een verzameling wetenschappelijke en juridische werken maar er werd ook studeerwerk gepresteerd rond specifieke onderwerpen: zo onder meer rond de Oude Dender te Dendermonde, de Kalendijk, verkeerssituatie in het arrondissement Dendermonde, een milieulessenpakket. Momenteel is druk bezig aan een zwartboek omtrent anomalieën en schendingen van de gewestplannen. Dit gebeurt in samenwerking met de Milieufederatie Oost-Vlaanderen.

Het sekretariaat bevindt zich : Kapelleomweg 23 9390 Herdersem (Aalst).

Het milieucentrum is gevestigd in De Ridderstraat 28 9300 Aalst. tel 053 / 78 89 81

D.V.M.